

**Vefsn
kommune**
– *Et steg foran*

Økonomiplan 2025-2028

Budsjett 2025

Kommunestyret 11. Desember 2024, sak 170/24

1. Innledning.	4
2. Budsjett og økonomiplanvedtaket.	5
2.1 Kommunestyrets vedtak.	5
2.2 Kommunedirektørens innstilling.	11
3. Organisasjonen og planlegging.	14
3.1 Formelle bestemmelser.	14
3.2 Organisering og planer.	14
3.3 Budsjettpremisser.	15
4. Nå situasjon, utfordringer og omstillingsbehov.	17
4.1 Økonomisk utvikling.	17
4.2 Demografisk utvikling.	19
4.3 Næringsutvikling.	22
4.4 KOSTRA.	22
4.4 Omstillingsbehovet.	22
5. Kommunens frie inntekter og finansielle utgifter/inntekter.	24
5.1 Skatt og rammetilskudd.	25
5.2 Eiendomsskatt.	28
5.3 Andre generelle driftsinntekter.	29
5.4 Netto finanskostnader.	30
5.5 Bruk og avsetning til fond.	31
5.6 Utviklingen i netto driftsresultat.	32
6 Forslag til endringer i kommunenes drift i perioden 2022-2025.	34
6.1 Forslag til bevilgningsrammer.	34
6.2 Politikk, administrasjon og næring.	37
6.3 Oppvekst og kultur.	39
6.4 Omsorg, helse, NAV og barnevern.	44
6.5 Samferdsel, idrett, bygg og plan.	50
6.6 Pensjon, selvkost og kraft.	53

7. Investeringsplanen.	55
7.1 Finansieringen av årets investeringer	55
7.2 De enkelte investeringstiltak.	57
8. Kontrollutvalget.	61
9. Hovedoversikter	62
Tilknyttede planer.	67

1. Innledning.

Kommunens to største utfordringer er å møte veksten i antall eldre i årene fremover og å få balanse i økonomien. Her er ikke Vefsn i en særstilling, hverken regionalt eller nasjonalt. Men likefullt må utfordringene løses.

For å oppnå balanse i økonomien følges allerede vedtatt reduksjon i alle bevilgninger til drift av kommunen. I tillegg foreslås en stor reduksjon i bevilgningen til investeringsformål fra 2027 for å dempe veksten i finanskostnaden.

For å møte veksten i antall eldre utvides kapasiteten i institusjonsplasser og antall omsorgsleiligheter økes i planperioden. Dette er neppe tilstrekkelig, og det betyr at realveksten kommunen får gjennom skatt og rammetilskudd må tilføres eldreomsorgen i kommende år.

Fortsatt satsning på næringsutvikling er viktig for å både erstatte sannsynlige tap

av arbeidsplasser innfor statlig sektor og for å tiltrekke seg yngre aldersgrupper. Tilretteleggingen av næringsarealer på Bausten er gjennomført og fokuset flyttes nå til utvikling av næringsarealer i Holandsvika. Tilgang på kraft er i denne sammenheng avgjørende og blir et viktig arbeid i de nærmeste årene.

Bo lyst er viktig for å tiltrekke seg nye innbyggere og beholde innbyggere. Byggingen av Kippermoen Arena er et viktig prosjekt i denne sammenheng og vil stå ferdig ved utgangen av 2026. Dette prosjektet vil gi et svært godt tilbud innenfor lagidrett og undervisning. Men også en arena for arrangementer i et vidt spekter.

2. Budsjett og økonomiplanvedtaket.

2.1 Kommunestyrets vedtak.

Kommunestyres behandling av sak 170/2024 i møte 11.12.2024:

Vedtak

1. Kommunedirektørens forslag til økonomiplan legges til grunn for kommunens økonomiske planlegging i perioden 2026 – 2028. I fremtidige budsjettforslag skal gamle økonomiplanvedtak oppdateres ifht til framdrift og realisme.

2. Kommunestyret vedtar budsjett for frie inntekter, finansielle utgifter og inntekter, samt bruk og avsetning til fond slik det fremgår av bevilgningsoversikten nedenunder og premissene slik de er beskrevet i budsjettdokumentet for budsjettåret 2025.

Tekst	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Rammetilskudd	-526 514	-554 697	-569 225	-567 853	-571 056	-576 518
Inntekts- og formuesskatt	-421 217	-462 449	-508 418	-517 842	-517 583	-516 956
Eiendomsskatt	-45 137	-55 083	-53 900	-53 900	-53 900	-53 900
Andre generelle driftsinntekter	-92 546	-62 055	-80 137	-79 548	-79 415	-79 237
SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	-1 085 414	-1 134 284	-1 211 680	-1 219 143	-1 221 954	-1 226 611
Sum bevilgninger drift, netto	1 005 766	1 050 205	1 094 144	1 065 713	1 057 302	1 052 900
Avskrivinger	78 903	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	1 084 670	1 130 205	1 174 144	1 145 713	1 137 302	1 132 900
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-659	-4 078	-37 535	-73 429	-84 652	-93 711
Renteinntekter	-20 441	-14 748	-18 900	-17 559	-17 836	-17 985
Utbytter	-6 466	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	63 339	72 270	83 569	85 229	90 056	90 336
Avdrag på lån	57 388	60 442	69 547	80 863	88 974	91 144
NETTO FINANSUTGIFTER	93 820	105 964	122 217	136 534	149 194	151 495
Motpost avskrivinger	-78 903	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	14 258	21 886	4 682	-16 896	-15 457	-22 216
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	1 356	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	14 605	0	1 193	1 193	1 193	1 193
Bruk av bundne driftsfond	-12 400	-6 688	-1 773	-1 773	-1 773	-1 773
Avsetninger til disposisjonsfond	24 847	7 000	0	17 476	16 038	22 796
Bruk av disposisjonsfond	-42 666	-22 198	-4 101	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-14 258	-21 886	-4 682	16 896	15 457	22 216
FREMFORØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

3. Kommunestyret vedtar sum netto utgifter innenfor hver bevilgningsramme slik det fremgår av tabell nedenunder for budsjettåret 2025.

Nr	Bevilgningsramme	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
10	Politikk, administrasjon og næring	83 892	86 234	89 353	88 063	87 620	86 730
20	Oppvekst og kultur	353 580	368 935	389 174	376 255	370 653	370 653
30	Omsorg, helse, nav og barnevern	531 804	551 391	576 557	568 790	572 303	572 303
40	Samferdsel, idrett, bygg og plan	122 038	118 246	127 453	123 261	124 282	124 282
80	Pensjon, selvkost og kraft	-85 549	-74 600	-88 392	-90 656	-97 556	-101 068
Sum nettorammer		1 005 765	1 050 206	1 094 145	1 065 713	1 057 302	1 052 900

4. Kommunestyret vedtar rammen for kommunens investeringstiltak som fremgår av tabell nedenunder for budsjettåret 2025. Vefsn kommune tar opp lån til investeringer på kr 339.483.000 som skal avdras over 30 år. Opplåningen kan skje ved flere enkelt lån. Opptak av lån i husbanken til videre utlån vedtas som egen sak i kommunestyret.

Tekst	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Investeringer i varige driftsmidler	185 375	257 502	627 742	488 223	67 350	73 600
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	3 587	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	55 000	0
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	188 962	261 002	631 242	491 723	125 850	77 100
Kompensasjon for merverdiavgift	-17 295	-17 556	-113 528	-74 625	-2 250	-3 500
Tilskudd fra andre	-10 935	0	-147 231	-142 769	0	0
Salg av varige driftsmidler	-9 522	-87 121	-3 500	-3 500	-58 500	-3 500
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-4 328	-4 115	0	0	0	0
Bruk av lån	-139 741	-152 825	-366 983	-270 829	-65 100	-70 100
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-181 821	-261 617	-631 242	-491 723	-125 850	-77 100
Videre utlån	77 499	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000
Bruk av lån til videre utlån	-74 398	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
Avdrag på lån til videre utlån	14 070	11 000	17 000	17 000	17 000	17 000
Mottatte avdrag på videre utlån	-16 970	-11 000	-17 000	-17 000	-17 000	-17 000
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	201	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-1 356	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	63	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-885	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	615	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-3 225	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-5 403	615	0	0	0	0
Fremført til inndekning i senere år udekket beløp	-1 937	0	0	0	0	0

5. Kommunestyret vedtar brutto investeringssum for hvert investeringsprosjekt slik de fremgår i bevilgningsoversikten nedenunder for budsjettåret 2025.

Tekst	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
24 nye omsorgsboliger (16)	0	62 500	62 500	0	0
Innkjøp pc'er (001)	2 085	3 000	0	0	0
Investeringsramme avløp (008)	54 398	32 300	27 300	28 300	28 300
Investeringsramme vann (007)	45 948	27 800	87 800	27 800	27 800
Uteområde Kulstad skole (015)	0	688	0	0	0
Mosjøen skole alt 7. 2 parallell (002)	10 720	153 592	47 658	0	0
Ny brannstasjon (009)	0	0	0	0	12 500
Ny idrettshall (003)	25 000	287 813	89 336	0	0
Skjervengan bo- og servicesenter (012)	0	16 300	0	0	0
Tak Kulstad skole (004)	0	0	14 504	0	0
24 plasser på Fredlundskogen (013)	17 794	32 500	132 500	0	0
Utskifting lysarmatur (005)	5 000	5 000	5 000	5 000	0
Veg investeringer (006)	5 000	5 000	20 375	5 000	5 000
Velferdsteknologi (014)	0	1 250	1 250	1 250	0
Næringsområder	91 557	0	0	0	0
Sum investeringer i varige driftsmidler	257 502	627 742	488 223	67 350	73 600
Innskutt egenkapital i KLP	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Sum investeringer i aksjer og andeler	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500

6. Det skrives ut skatt på alle faste eiendommer i kommunen jfr eiendomskattelovens §3 bokstav a.

7. Skatten skrives ut generelt med 3,6 promille.

8. Skatten skrives ut med 4,00 promille på boligeiendommer og fritidseiendommer. Det gis et bunnfradrag på kr 200.000 for boligeiendommer og fritidseiendommer.

9. Det kommunale skatteøret settes til høyeste tillatte sats.

10. Rammen for kommunedirektørens adgang til å gi garantier i 2025 for utlån på sosialt grunnlag settes til kr 150.000,- og maksimal rammegaranti i den enkelte sak settes til kr 40.000,-. Slike garantier skal alltid gis som simpel kausjon.

11. Når utvidelsen av Fredlundskogen er ferdigstilt, flyttes 16 sykehjemsplasser fra Miljøtunet til Fredlundskogen. Kommunestyret ber om en sak med tanke på oppgradering og fortsatt drift av disse plassene. Saken må konkretisere investeringsbehov og kostnader tilknyttet fortsatt drift av plassene.

12. Det bes om en sak for opptrapping av bemanning i Hjemmetjenesten.
13. Det etableres et langtids investeringsbudsjett for Vefsn kommune for å vise investeringsbehov i et 10-års-perspektiv.
14. Det settes av 200 000,- årlig i årene 2025 - 2027 til planlegging av nye sykehjemsplasser. Beløpet dekkes av kommunestyrets frie fond.
15. Det bes om en sak med mål om å redusere bruk av vikarbyrå i kommunen. Dette bør ses i sammenheng med konkrete tiltak for å beholde og rekruttere personell.
16. Alle politiske saker og vedtak settes inn i Bridge for å gi økt mulighet til oppfølging av status og gjennomføring på vedtakene.
17. Det skal gjennomføres en helhetlig gjennomgang av tildelinger gjort fra formannskapetets frie fond og kommunestyrets frie fond for årene 2023 og 2024.
Det skal etableres en oversikt over alle bevilgninger og eventuell annen støtte til frivillige lag og organisasjoner for perioden 2023-2024.
18. Tilskudd til privat vei (kr.215.000,-) i ramme 40 Samferdsel, idrett, bygg og plan opprettholdes som før. Tiltaket finansieres ved å redusere overføringene til formannskapetets disposisjon tilsvarende, ramme 10 Politikk, administrasjon og næring.
19. Kommunestyret ber om at det jobbes videre med KOSTRA-rapporten som var vedlagt budsjettdokumentene for å se på muligheten til å lære av andre kommuner og kunne løse driften på en mer kostnadseffektiv måte.

Endrede hovedoversikter etter kommunestyrets vedtak.

Bevilgningsoversikt drift forskriftens § 5-4 første ledd.

Tekst	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Rammetilskudd	-526 514	-554 697	-569 225	-567 853	-571 056	-576 518
Inntekts- og formuesskatt	-421 217	-462 449	-508 418	-517 842	-517 583	-516 956
Eiendomsskatt	-45 137	-55 083	-53 900	-53 900	-53 900	-53 900
Andre generelle driftsinntekter	-92 546	-62 055	-80 137	-79 548	-79 415	-79 237
SUM GENERELLE DRIFTSINNTEKTER	-1 085 414	-1 134 284	-1 211 680	-1 219 143	-1 221 954	-1 226 611
Sum bevilgninger drift, netto	1 005 766	1 050 205	1 094 344	1 065 913	1 057 502	1 052 900
Avskrivninger	78 903	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	1 084 670	1 130 205	1 174 344	1 145 913	1 137 502	1 132 900
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-659	-4 078	-37 335	-73 229	-84 452	-93 711
Renteinntekter	-20 441	-14 748	-18 900	-17 559	-17 836	-17 985
Utbytter	-6 466	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	63 339	72 270	83 569	85 229	90 056	90 336
Avdrag på lån	57 388	60 442	69 547	80 863	88 974	91 144
NETTO FINANSUTGIFTER	93 820	105 964	122 217	136 534	149 194	151 495
Motpost avskrivninger	-78 903	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	14 258	21 886	4 882	-16 696	-15 257	-22 216
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	1 356	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	14 605	0	1 193	1 193	1 193	1 193
Bruk av bundne driftsfond	-12 400	-6 688	-1 773	-1 773	-1 773	-1 773
Avsetninger til disposisjonsfond	24 847	7 000	0	17 476	16 038	22 796
Bruk av disposisjonsfond	-42 666	-22 198	-4 301	-200	-200	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-14 258	-21 886	-4 882	16 696	15 257	22 216
FREMFORT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt drift forskriftens § 5-4 annet ledd.

Nr Beskrivelse	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
10 Politikk, administrasjon og næring	83 892	86 234	89 138	87 848	87 405	86 515
20 Oppvekst og kultur	353 580	368 935	389 174	376 255	370 653	370 653
30 Omsorg, helse, nav og barnevern	531 804	551 391	576 757	568 990	572 503	572 303
40 Samferdsel, idrett, bygg og plan	122 038	118 246	127 668	123 476	124 497	124 497
80 Pensjon, selvkost og kraft	-85 549	-74 600	-88 392	-90 656	-97 556	-101 068
Sum nettorammer	1 005 765	1 050 206	1 094 345	1 065 913	1 057 502	1 052 900

Økonomisk oversikt drift forskriftens §5-6.

Tekst	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Rammetilskudd	-526 514	-554 697	-569 225	-567 853	-571 056	-576 518
Inntekts- og formuesskatt	-421 217	-462 449	-508 418	-517 842	-517 583	-516 956
Eiendomsskatt	-45 137	-55 083	-53 900	-53 900	-53 900	-53 900
Andre skatteinntekter	-6 037	-2 772	-2 772	-2 772	-2 772	-2 772
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-86 509	-59 283	-77 365	-76 776	-76 643	-76 465
Overføringer og tilskudd fra andre	-230 256	-193 428	-191 576	-191 576	-191 576	-191 576
Brukerbetalinger	-47 126	-46 124	-44 821	-44 821	-49 931	-49 931
Salgs- og leieinntekter	-144 144	-145 320	-171 624	-174 595	-181 584	-185 409
SUM DRIFTSINNTEKTER	-1 506 940	-1 519 156	-1 619 701	-1 630 135	-1 645 044	-1 653 526
Lønnsutgifter	809 090	816 987	845 421	845 821	871 171	871 171
Sosiale utgifter	127 893	150 632	154 176	154 144	160 099	160 099
Kjøp av varer og tjenester	391 851	368 788	396 509	370 681	343 063	342 286
Overføringer og tilskudd til andre	98 459	98 671	106 259	106 259	106 259	106 259
Avskrivninger	78 903	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000
SUM DRIFTSUTGIFTER	1 506 196	1 515 078	1 582 366	1 556 905	1 560 593	1 559 816
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-745	-4 078	-37 335	-73 229	-84 452	-93 711
Renteinntekter	-20 441	-14 748	-18 900	-17 559	-17 836	-17 985
Utbytter	-6 466	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	63 339	72 270	83 569	85 229	90 056	90 336
Avdrag på lån	57 388	60 442	69 547	80 863	88 974	91 144
NETTO FINANSUTGIFTER	93 820	105 964	122 217	136 534	149 194	151 495
Motpost avskrivninger	-78 903	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	14 172	21 886	4 882	-16 696	-15 257	-22 216
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	1 356	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	14 605	0	1 193	1 193	1 193	1 193
Bruk av bundne driftsfond	-12 400	-6 688	-1 773	-1 773	-1 773	-1 773
Avsetninger til disposisjonsfond	24 847	7 000	0	17 476	16 038	22 796
Bruk av disposisjonsfond	-42 666	-22 198	-4 301	-200	-200	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-14 258	-21 886	-4 882	16 696	15 257	22 216
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

2.2 Kommunedirektørens innstilling.

1. Kommunedirektørens forslag til økonomiplan legges til grunn for kommunens økonomiske planlegging i perioden 2026 – 2028.
2. Kommunestyret vedtar budsjett for frie inntekter, finansielle utgifter og inntekter, samt bruk og avsetning til fond slik det fremgår av bevilgningsoversikten nedenunder og premissene slik de er beskrevet i budsjettdokumentet for budsjettåret 2025.

Tekst	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Rammetilskudd	-526 514	-554 697	-569 225	-567 853	-571 056	-576 518
Inntekts- og formuesskatt	-421 217	-462 449	-508 418	-517 842	-517 583	-516 956
Eiendomsskatt	-45 137	-55 083	-53 900	-53 900	-53 900	-53 900
Andre generelle driftsinntekter	-92 546	-62 055	-80 137	-79 548	-79 415	-79 237
SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	-1 085 414	-1 134 284	-1 211 680	-1 219 143	-1 221 954	-1 226 611
Sum bevilgninger drift, netto	1 005 766	1 050 205	1 094 144	1 065 713	1 057 302	1 052 900
Avskrivninger	78 903	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	1 084 670	1 130 205	1 174 144	1 145 713	1 137 302	1 132 900
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-659	-4 078	-37 535	-73 429	-84 652	-93 711
Renteinntekter	-20 441	-14 748	-18 900	-17 559	-17 836	-17 985
Utbytter	-6 466	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	63 339	72 270	83 569	85 229	90 056	90 336
Avdrag på lån	57 388	60 442	69 547	80 863	88 974	91 144
NETTO FINANSUTGIFTER	93 820	105 964	122 217	136 534	149 194	151 495
Motpost avskrivninger	-78 903	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	14 258	21 886	4 682	-16 896	-15 457	-22 216
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	1 356	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	14 605	0	1 193	1 193	1 193	1 193
Bruk av bundne driftsfond	-12 400	-6 688	-1 773	-1 773	-1 773	-1 773
Avsetninger til disposisjonsfond	24 847	7 000	0	17 476	16 038	22 796
Bruk av disposisjonsfond	-42 666	-22 198	-4 101	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-14 258	-21 886	-4 682	16 896	15 457	22 216
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

3. Kommunestyret vedtar sum netto utgifter innenfor hver bevilgningsramme slik det fremgår av tabell nedenunder for budsjettåret 2025.

Nr	Bevilgningsramme	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
10	Politikk, administrasjon og næring	83 892	86 234	89 353	88 063	87 620	86 730
20	Oppvekst og kultur	353 580	368 935	389 174	376 255	370 653	370 653
30	Omsorg, helse, nav og barnevern	531 804	551 391	576 557	568 790	572 303	572 303
40	Samferdsel, idrett, bygg og plan	122 038	118 246	127 453	123 261	124 282	124 282
80	Pensjon, selvkost og kraft	-85 549	-74 600	-88 392	-90 656	-97 556	-101 068
Sum nettorammer		1 005 765	1 050 206	1 094 145	1 065 713	1 057 302	1 052 900

4. Kommunestyret vedtar rammen for kommunens investeringstiltak som fremgår av tabell nedenunder for budsjettåret 2025. Vefsn kommune tar opp lån til investeringer på kr 339.483.000 som skal avdras over 30 år. Opplåningen kan skje ved flere enkelt lån. Opptak av lån i husbanken til videre utlån vedtas som egen sak i kommunestyret.

Tekst	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Investeringer i varige driftsmidler	185 375	257 502	565 242	425 723	67 350	73 600
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	3 587	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	188 962	261 002	568 742	429 223	70 850	77 100
Kompensasjon for merverdiavgift	-17 295	-17 556	-101 028	-62 125	-2 250	-3 500
Tilskudd fra andre	-10 935	0	-124 731	-120 269	0	0
Salg av varige driftsmidler	-9 522	-87 121	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-4 328	-4 115	0	0	0	0
Bruk av lån	-139 741	-152 825	-339 483	-243 329	-65 100	-70 100
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-181 821	-261 617	-568 742	-429 223	-70 850	-77 100
Videre utlån	77 499	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000
Bruk av lån til videreutlån	-74 398	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
Avdrag på lån til videreutlån	14 070	11 000	17 000	17 000	17 000	17 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-16 970	-11 000	-17 000	-17 000	-17 000	-17 000
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	201	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-1 356	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	63	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-885	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	615	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-3 225	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-5 403	615	0	0	0	0
Fremført til inndekning i senere år udekket beløp	-1 937	0	0	0	0	0

5. Kommunestyret vedtar brutto investeringssum for hvert investeringsprosjekt slik de fremgår i bevilgningsoversikten nedenunder for budsjettåret 2025.

Tekst	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Innkjøp pc-er (001)	2 085	3 000	0	0	0
Investeringsramme avløp (008)	54 398	32 300	27 300	28 300	28 300
Investeringsrammer vann (007)	45 948	27 800	87 800	27 800	27 800
Lekeplass Kulstad skole (015)		688	0	0	0
Mosjøen skole alt 7. 2 parallell (002)	10 720	153 592	47 658	0	0
Ny brannstasjon (009)		0	0	0	12 500
Ny idrettshall (003)	25 000	287 813	89 336	0	0
Skjervengan bo- og servicesent. sammen bygging (012)	0	16 300	0	0	0
Tak Kulstad skole (004)	0	0	14 504	0	0
Utbygging 24 plasser på Fredlundskogen 2024 (013)	17 794	32 500	132 500	0	0
Utskifting lysarmatur kommunale bygg (005)	5 000	5 000	5 000	5 000	0
Veg investeringer (006)	5 000	5 000	20 375	5 000	5 000
Velferdsteknologi (014)	0	1 250	1 250	1 250	0
Næringsområder	91 557	0	0	0	0
Sum investeringer i varige driftsmidler	257 502	565 242	425 723	67 350	73 600
Innskutt egenkapital i KLP	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Sum investeringer i aksjer og andeler	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500

6. Det skrives ut skatt på alle faste eiendommer i kommunen jfr eiendomskattelovens §3 bokstav a.
7. Skatten skrives ut generelt med 3,6 promille.
8. Skatten skrives ut med 4,00 promille på boligeiendommer og fritidseiendommer. Det gis et bunnfradrag på kr 200.000 for boligeiendommer og fritidseiendommer.
9. Det kommunale skatteøret settes til høyeste tillatte sats.
10. Rammen for kommunedirektørens adgang til å gi garantier i 2025 for utlån på sosialt grunnlag settes til kr 150.000,- og maksimal rammegaranti i den enkelte sak settes til kr 40.000,-. Slike garantier skal alltid gis som simpel kausjon.

3. Organisasjonen og planlegging.

3.1 Formelle bestemmelser.

Kommunene skal etter reglene i kapittel 14 i kommuneloven av 2018, årlig utarbeide en økonomiplan som skal omfatte de fire kommende budsjettår, samt et årsbudsjett som er økonomiplanens første år.

Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp. Videre skal økonomiplanen vise kommunestyrets prioriteringer, bevilgninger, mål og premisser økonomiplanen bygger på.

Årsbudsjettet er bindende for kommunestyret og underordnede organer.

Felles for både årsbudsjettet og økonomiplanen er at disse skal bygge på realistiske estimater for kommunens inntekter og utgifter. Videre skal alle år ha balanse mellom kommunens inntekter og utgifter. Bruk og avsetninger til fond faller innenfor begrepene inntekter og utgifter.

Planen er utarbeidet i 2025 priser, basert på anslaget for pris- og lønnsvekst fra statsbudsjettet. Det betyr at endringer i inntekter og utgifter årene 2026-2028 kommer av endringer i rammebetingelser som, demografi, rentenivå og forslag til endringer i driften og forslag til investeringer.

Etter bestemmelsene i økonomireglementet skal bevilgningsrammer vedtas årlig. I år foreslås ingen endringer i bevilgningsrammene.

Alle tall i tabeller er i hele 1000 dersom annet ikke er oppgitt.

3.2 Organisering og planer.

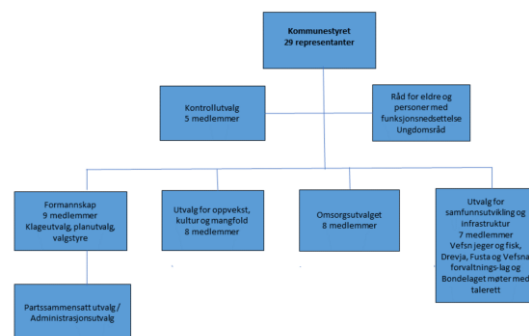
Politisk organisering.

Vefsn kommune er organisert etter formannskapsmodellen og har et kommunestyre på 29 medlemmer og et formannskap på 9 medlemmer.

Kommunestyret har videre tre utvalg:

- Kultur og samfunnsutvalget
- Oppvekstutvalget
- Omsorgsutvalget.

Figur 3.2a Politisk organisering.

Administrativ organisering.

Kommunen er organisert i en tradisjonell to nivå organisasjon, hvor kommunedirektøren er øverste administrative leder.

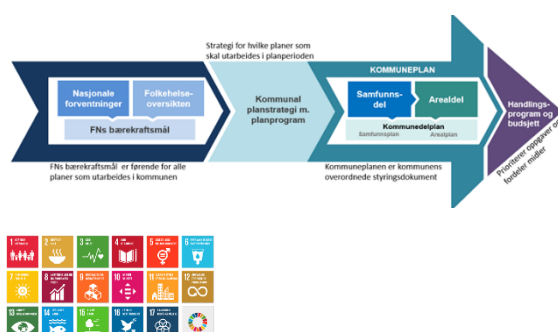
Figur 3.2b Administrativ organisering.

Plan- og styringssystemer.

Budsjett- og økonomiplanen er en handlingplan, hvor kommunens langsiktige og strategiske planer skal settes ut i aktiv handling.

Figur 3.2c Illustrasjon av det kommunale plansystemet

Til sammen skal plansystemet sikre at kommunen har et langsiktig strategisk fundament for styring av kommunen. Kommunens planer skal videre bygge på nasjonale forventninger og FNs bærekraftsmål.

Planstrategien er fundamentet i kommunens planverk og er en pålagt plan etter plan- og bygningslovens §10-1. Strategien skal inneholde en drøfting av strategiske valg knyttet til samfunnsutviklingen og en vurdering av

kommunens planbehov. Gjeldende planstrategi ble vedtatt av kommunestyret i oktober 2024 og gjelder for perioden 2024-2027.

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt av kommunestyret juni 2017 og gjelder for perioden 2017-2029. Dette er en overordnet plan som gir føringene for kommunens virksomhet, hvor det er utpekt tre satsningsområder gjengitt i figuren nedenfor:

Figur 3.2c Satsningsområder.

Dette skal vi gjøre gjennom å prioritere tre satsningsområder fremover:

1. Vefsn kommune skal være et naturlig bestemmelsessted for private næringsutviklere og offentlige arbeidsplasser. Kunnskap om fremtidens arbeidsplasser og trender er i så tilfelle avgjørende og må styrkes. Arbeidsplasser for unge voksne står sentralt.
2. Vefsn kommune skal prioritere arbeidet med å beholde og rekruttere unge mennesker i etableringsfasen.
3. Vefsn kommune skal utvikle de kommunale tjenester for å gi våre eldre et godt og verdig liv.

Budsjett og økonomiplanen blir ved dette spissen i kommunens planlegging og er dokumentet hvor en viser hvordan de langsiktige strategier for samfunnsutviklingen skal virkeliggjøres.

3.3 Budsjettpremisser.

Kommunelovens §14-4 fastsetter at budsjett og økonomiplanen skal vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger, og hvilke mål og premisser budsjettet og økonomiplanen bygger på. I premissene er det tillagt punkt 1 fra budsjettvedtaket for 2024, som gjelder endringer i tjenestenivå og rapportering.

Premissene gis av kommunestyret når budsjettet vedtas og beskrives slik:

1. Et grunnleggende premiss er at kommunen følger lover og forskrifter for kommunal tjenesteyting.
2. Premissene gis i form av at budsjettet vedtas på rammenivå og kan ikke omprioriteres til andre formål og tjenester uten politisk vedtak. Dette skjer eventuelt ved behandling av tertialrapportene.
3. Konkrete budsjettendringer fra år til år og premissene for disse endringene fremkommer i økonomiplanen under rammeområdene med tilhørende tekstlige beskrivelser. Dette gjelder både rammeøkninger og reduksjoner/innsparingskrav. Eventuelle endringer i forutsetninger, utsettelse og lignende omtales i tertialrapporter og årsrapporten hvis det er aktuelt.
4. Kommunestyret legger til grunn at kommunedirektøren ikke kan avvike eller vesentlig redusere

tjenestetilbud uten at det er vedtatt av kommunestyret. (Eksempelvis vil dette bety at nedleggelse av Topic, Quales kafe eller Skolestua skal behandles av kommunestyret). Den nye budsjettmodellen forutsetter grundig og fortløpende informasjon. Det bes om at det gis en grundig og fortløpende oppdatering i hovedutvalgene.

5. For bevilgninger til investeringer beskrives premisser for bruk og fremdrift i økonomiplan, og endringer/omprioriteringer av disse bevilgningene gjøres ikke uten politisk vedtak.
6. Periodemålene i økonomiplanen gir også premisser for bruk av midlene gjennom å peke ut retning og ambisjonsnivå på vesentlige områder.

4. Nå situasjon, utfordringer og omstillingsbehov

4.1 Økonomisk utvikling

Økonomiske målsetninger/ handlingsregler.

Kommunestyret har definert et sett med handlingsregler for utarbeidelsen av rådmannens budsjettforslag:

1. Nettodriftsresultat skal være på minimum 1,11%. Nettodriftsresultat disponeres med 50% til avsetning til kommunestyrets frie fond og 50% til finansiering av årets investeringer. Økes budsjettert eiendomsskatt fra kraftlinjer og vannkraftproduksjon, konsesjonskraft og utbytte fra 2019 nivå på kr 13 Mill, økes kravet til nettodriftsresultat tilsvarende.
2. Så lenge kommunens gjeldsgrad, basert på korrigert lånegjeld er over 75%, skal økonomiplanen utarbeides slik at gjeldsgraden reduseres fra 2018 nivået på 89%. Videre skal budsjetterte avdrag gjenspeile en avdragstid på 22 år og aldri være lavere enn kr 53 Mill.
3. Viser siste års avlagte regnskap at kommunens disposisjonsfond er lavere enn 8% av kommunens driftsinntekter, skal det i økonomiplanen legges opp til avsetninger til disposisjonsfond som bringer disposisjonsfondene opp på 8%.

Tilsammen utgjør disse tre ett sett av handlingsregler for å styre mot en sunn og bærekraftig økonomi. Som vist i tabell 4.1 er det gjeldsnivået og nettodriftsresultat, som avviker fra handlingsreglene. En vil gå nærmere inn på de enkelte reglene hver for seg etter tabellen.

Tabell 4.1a Handlingsreglene 2021-2022.

	Mål	2022	2023	Avvik 2023
ND resultat	1,11 %	1,00 %	-0,95 %	-2,06%
Disposisjonsfond	8,00 %	13,30 %	10,85 %	2,85 %
Netto lånegjeld	75,00 %	87,00 %	85,00 %	10,00 %

Nettodriftsresultat

Nettodriftsresultat er kommunens overskudd og kommunens målsetting er at det skal ligge på 1,11%. Begrunnelsen for å ha et positivt nettodriftsresultat er at kommunens økonomi er tilstrekkelig robust til å tåle utilsiktede hendelser i et gitt budsjettår, økonomisk evne til å egenfinansiere årets investeringer og til å avsette til fond. Sistnevnte innebærer en sparing til fremtidige driftsutgifter eller investeringer.

Fra KOSTRA-analysen 2024¹ (s.13) har kommunen sammenlignet med andre kommuner hatt lave netto driftsresultat. Samtidig har Vefsn et inntektsnivå som tilsier at evnen til å ha et høyere resultat over tid er til stede, ref KOSTRA-analysen 2024 (s. 12). I tillegg har inntektene fra kraftproduksjonen økt som følge av ny beskatning av vindkraft. Begge disse forholdene tilsier at man bør revurdere målsetningen på et ND på 1,11% i neste periode. Denne vurderingen vil komme i revisjonen av økonomireglementet.

Kommunen skal i perioden gjennomføre store investeringer innenfor omsorgssektoren, skole og idrett. Fremover vil det komme fortsatt investeringer innenfor eldre omsorgen. En økt evne til å avsette egenkapital til fremtidige investeringer er dermed også viktig i lys av disse behovene. Samtidig ser

¹ KOSTRA-analysen 2024 følger som eget dokument tilknyttet budsjettbehandlingen.

en at disposisjonsfond har svekket seg og er i seg selv en begrunnelse for å øke avsetninger i årene fremover.

I denne planen legges det av den grunn opp til at man i planens siste skal komme opp til 1,34% nettodriftsresultat, se kap 5.6.

Langsiktig gjeld

Kommunen har, som en ser av tabell 4.1a, hatt en flat utvikling av netto² gjeldsgrad i de siste to år. Utviklingen har mao ikke gått feil vei, men oppfyller ikke målsettingen om en reduksjon ned mot målet. Sammenlignet med landet, utvalgte kommuner og kommunegruppe 8 (se KOSTR-analyse 2024 (s. 15), skiller kommunen seg ikke vesentlig ut med et spesielt høyt gjeldsnivå.

Fremover (se tabell 4.1b) vil imidlertid budsjettforslaget øke gjeldsgraden vesentlig. Dette er ikke i tråd med handlingsreglene for bærekraftig økonomisk utvikling. Imidlertid klarer en ikke å gjennomføre den planlagte investeringen i Mosjøen skole, utbygging av Fredlunskogen, vann, avløp og ny idrettshall, mv, uten å måtte ta opp mer gjeld enn forutsatt i handlingsregelen.

Det blir av de grunn svært viktig å dempe investeringsnivået kraftig, noe det også legges opp til i denne planen (ref kap 7.1). Virkningen av planen sees også av tallene for gjeldsgraden som får en svak reduksjon i 2028.

Det som blir utfordrende i tiden utover 2028, er å gjennomføre nødvendige investeringer innenfor eldreomsorgen uten å øke gjeldsgraden vesentlig. Det vil nærmest utelukke vesentlige investeringer i andre formål i lang tid fremover.

Tabell 4.1b Utvikling i gjeldsgraden.

Tekst	R 23	B 24	B 25	B 26	B 27	B 28
Netto lånegjeld	1 274	1 630	1 900	2 062	2 039	2 018
Andel av driftsinntekter %	85 %	107 %	117 %	126 %	124 %	122 %
Andel lånefinansiering %	75 %	88 %	54 %	50 %	97%	93 %
Herav selvkost	444	518	548	527	548	568
Herav inv. Lån	830	1 112	1 352	1 535	1 491	1 450

(netto gjeld i hele Millioner, lån til omsorgsboliger ikke med)

Kommunen har også andre langsiktige betalingsforpliktelse utover langsiktig gjeld. Disse er i hovedsak knyttet til husleie kontrakter og leasing av kjøretøy. Husleie kontrakter omfatte både leie av kontorlokaler til eget bruk og boliger/leiligheter til videre utleie. På grunn av stor økning i antall flyktninger har innleie av boliger økt en del siden krigsutbruddet i Ukraina. Volumet på kontraktene utgjør samlet kr 22 Mill pr år. Kontrakter tilknyttet leasing av kjøretøy utgjør kr 2,6 Mill pr år.

Disposisjonsfond.

God likviditet er et sunnhetstrekk ved enhver organisasjons økonomi. Det bidrar til at man til enhver tid er i stand til å betale sine løpende forpliktelser uten bruk av kortsiktige kreditter og at man er i stand til å tåle uforutsette hendelser på kort sikt.

En kommunes økonomi er slik at kontantbeholdning (inklusive fordringer) fratrasket kortsiktig gjeld, alltid skal tilsvare beholdning av fond. Av den totale beholdning av fond, er disposisjonsfondene et uttrykk for en ubundet likviditet (eller fri egenkapital) og er derfor et velegnet bilde av en kommunes likviditet.

Som en ser av tabell 4.1a har kommunen i de siste to år ligget godt over målsettingen på 8%. Også sammenlignet med landet,

² Netto gjeld er total langsiktig gjeld fratrasket utlån og ubrukte lånemidler.

KOSTRA gruppe 8 og utvalgte kommuner er nivået i vår kommune bra (se KOSTRA analysen 2024 (s.14).

Imidlertid kommer dette nivået under press ved at man for budsjettårene 2024-2025 må bruke av denne for å dekke underskudd i kommunens drift. Gjennomføres det ikke reduksjoner i kommunens driftsutgifter i tråd med denne planen, vil kommunens likviditet være på minus siden i planperioden. Den planen som nå fremmes inneholder nødvendige omstillinger som bidrar til at fondenes størrelse ligger på nivå med 2022 i slutten av planen.

Tabell 4.1c utvikling i disposisjonsfond.

Tekst	R 23	B 24	B 25	B 26	B 27	B 28
Disposisjonsfond	163	146	142	159	175	198
I % av driftsinntekter	11 %	10 %	9 %	10 %	11 %	12 %

(fond i hele Millioner, fond for 2024 basert på revidert budsjett 2. Tertial))

Oppsummering.

Denne gjennomgangen viser at den største utfordringen for kommunens økonomi er nivået på netto driftsresultat. Dagens nivå gir ikke nødvendig handlingsrom og er i ferd med å trekke disposisjonsfondene ned under målet på 8%. Det er pr nå ikke et akutt behov for å styrke disposisjonsfondene, men skal disse fortsatt ligge over måltallet er det viktig at man klarer å gjennomfør de omstillinger som foreslås i denne planen.

Videre ligger gjeldsnivået for høyt og virkningen av investeringsnivået i de nærmeste årene gjør det nødvendig med en reduksjon i investeringsnivået fremover i tid. Alternativt vil finanskostnadene i økende grad ta av ressursene til tjenesteproduksjonen som til slutt vil gå utover kommunens evne til å produsere tjenester til innbyggerne på et akseptabelt

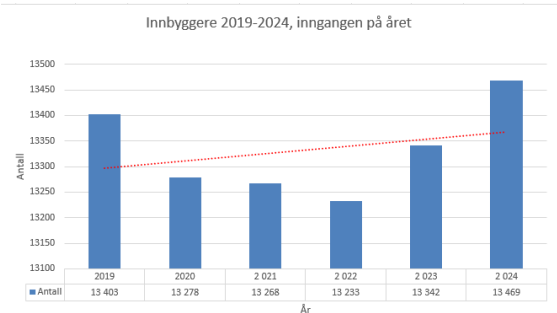
nivå.

4.2 Demografisk utvikling

Historisk utvikling.

Befolkningsmengde og demografisk sammensetning er grunnsteinen i kommuneøkonomien. Både skatteinntekter inklusive inntektsutjevning og rammetilskuddet, baserer seg direkte på folketall. Videre gir den demografiske sammensetningen og ikke minst utviklingen av den, klare føringer på hvordan kommunen bør innrette ressursbruken.

Figur 4.2a Historisk utvikling i folketallet i de siste 5 år.

(kilde SSB befolkningsstatistikk, folketall ved inngangen til året)

Totalt over en periode på 6 år har kommunen hatt en økning i folketallet på 66 innbyggere. Veksten i folketallet har kommet i 2022-2024. I denne perioden er det en forholdsvis stor vekst på 236 innbyggere og er i hovedsak forårsaket av bosetting av flyktninger som økte som en følge av krigen som startet i Ukraina februar 2022.

Flyktningestrømmen gir utfordringer i utarbeidelser av framskrivning av folketallet, både på landsbasis og på kommunenivå. Dette innebærer også at anslagene på kommunens frie inntekter i økonomiplanen har større usikkerhet enn normalt. I tillegg bør en ta høyde for at denne utviklingen ikke nødvendigvis er

varig.

Alderssammensetningen har stor betydning for størrelsen på kommunens frie inntekter og gir også føringer på ressursfordelingen til tjenesteområdene. Ser en bakover i tid har det vært en reduksjon i de yngre aldersgruppene og en stor økning i de eldre aldersgrupper. Det som er på den positive siden, er at reduksjonen i aldersgruppen 23-66 har snudd i siste år. Mye av årsaken er nok knyttet til bosetning av flyktninger, men dette er uansett en aldersgruppe som det er viktig å ha vekst i, da denne er den yrkesaktive delen av befolkningen og den delen som føder barn.

Tabell 4.2a Demografisk utvikling 2020-24

Alle	2020	2021	2022	2023	2024	Endr 20-24
0-5 år	770	745	734	727	768	-2
6-15 år	1 450	1 423	1 410	1 454	1 439	-11
16-22 år	1 153	1 161	1 136	1 083	1 070	-83
23-66 år	7 348	7 363	7 339	7 410	7 469	121
67-79 år	1 766	1 769	1 812	1 856	1 869	103
80-89 år	639	654	648	668	708	69
90 år og over	152	153	154	144	146	-6
Sum	13 278	13 268	13 233	13 342	13 469	191

(tall ved inngangen til året)

Fødselsoverskuddet har i perioden vært negativt med 55 innbyggere, imidlertid var 2023 positivt med 14 fødsler og er siste året i en positiv trend fra 2020. Om dette er en utvikling som vil fortsette, er noe mer usikkert da trenden er stadig flere eldre og stadig færre yngre. Negative netto fødselsoverskudd kommer ikke nødvendigvis bare av at fødselshyppigheten faller, men også som et resultat av at antall kvinner i alderen 15-49 har vært synkende.

Inn- og utflytting har i samme perioden hatt en netto effekt på +249 innbyggere og særlig 2022 med +127 innbyggere. Inn- og utflytting er vanskelig å lage prognoser for. Disse effektene er både knyttet til utviklingen i flyktningestrømmen og utviklingen i arbeidsmarkedet. Både med hensyn til antall arbeidsplasser og typen

av arbeidsplasser. Effektene av etablering av ny industri i kommunen vil gi et positivt bidrag, men det er usikkert når denne effekten kommer.

Sett over planperioden, tabell 4.2b vil utviklingen sannsynligvis være en nedgang i folketallet. Både en ren framskriving av folketallet, basert på fødselsrater og dødelighet og SSB sin framskrivning av 13. september i år. Selv om framskrivningen har i seg usikkerhet, særlig effekter av inn- og utflytting vil dette være en sannsynlig utvikling. Den kanskje sikreste framskrivningen er den eldre befolkningsgruppen 67+ år.

Figur 4.2b: Utvikling i demografi 2024-28

Alle	2024	2025	2026	2027	2028	Endr 23-27
0-5 år	768	760	725	738	731	-37
6-15 år	1 439	1 423	1 419	1 379	1 341	-98
16-22 år	1 070	1 050	1 073	1 030	1 028	-42
23-66 år	7 469	7 456	7 411	7 398	7 369	-100
67-79 år	1 869	1 867	1 874	1 883	1 892	23
80-89 år	708	746	781	833	855	147
90 år og over	146	154	159	167	199	53
Sum	13 469	13 456	13 442	13 428	13 415	-54
SSB 13.9.24	13 469	13 455	13 411	13 336	13 330	-139

(tall ved inngangen til året)

Fremover i et lengre tidsperspektiv vil utviklingstrekkene fortsette i samme retning, om en legger til grunn folketallsframskrivningen fra SSB. Slike framskrivninger er beheftet med en viss usikkerhet, spesielt ned på kommunenivå, men trendene vil neppe være feil. Kommunenes sentralforbund har modeller som illustrerer demografiendringenes virkning på utgiftsbehovet fremover og fremgår av figur 4.2b nedenfor. Denne viser at kommunen står foran en sterk vekst i utgiftene til pleie og omsorg. Samtidig vokser ikke kommunens totale utgiftsbehov vesentlig og det innebærer at finansieringen av økt utgiftsbehov til pleie og omsorg må delvis dekkes inn fra barnehage og grunnskole hvor utgiftsbehovet synker.

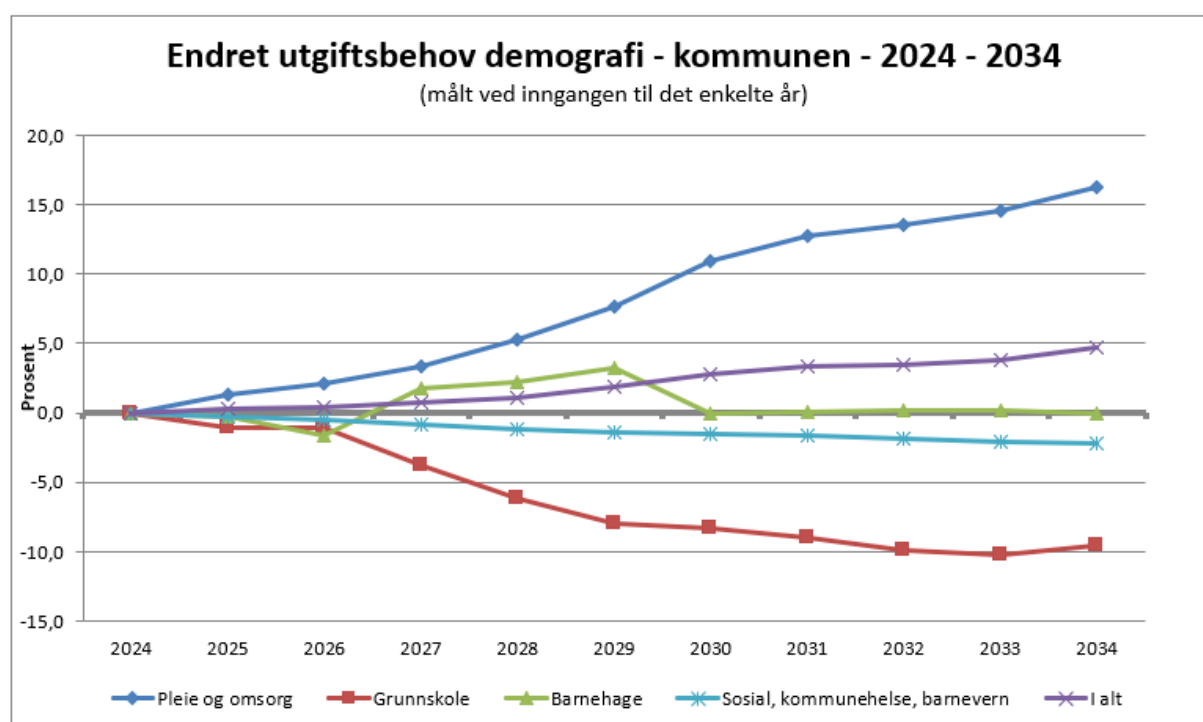
Dette utviklingsbildet vil fremover kreve at

man i langt større grad gjennomfører årlige endringer i bevilgningene basert på demografisk utvikling. Instecktssystemet til kommunene kompenserer for økte demografi kostnader tilknyttet eldreomsorgen, men trekker samtidig inn midler fra aldersgrupper hvor utgiftsbehovet reduseres. Virkningen er illustrert beløpsmessig i tabell 5.1c i

kapittel 5.1.

Utfordringen ligger i å klare slike omstillinger løpende, slik at en unngår at ressursene til eldreomsorgen på sikt blir så lave at en ikke klarer å oppfylle behovene.

Figur 4.2b Endring i utgiftsbehov.

(kilde KS)

Selv om kommuneplanens samfunnsdel er fra 2017 og nå er noen år gammel, beskrives samme utfordringer som nå. I figur 4.2c nedenfor er befolkningsframskrivingen fra denne planen hentet.

Figur 4.2c Befolkningsframskriving kommuneplanens samfunnsdel.

Aldersgruppe	2016	2018	2020	2025	2030	Vekst i %	Økning antall
0 – 1 år	263	268	283	286	272	3,42%	9
2 – 5 år	590	569	541	589	576	-2,37%	-14
6 – 15 år	1506	1510	1516	1516	1514	0,53%	8
16 – 22 år	1272	1229	1174	1064	1116	-12,26%	-156
23 – 66 år	7420	7382	7378	7199	6978	-5,96%	-442
67 – 79 år	1655	1759	1792	1920	1939	17,16%	284
80 – 89 år	585	599	645	728	900	53,85%	315
Over 90 år	136	134	148	157	189	38,97%	53
Sum	13 427	13 450	13 477	13 459	13 484	0,42%	57

Satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel, se figur 3.2c i kapittel 3.2 er dermed ikke utdaterte. Utfordringene som kan utledes av dagens framskriving av befolkningen er de samme og dette bør da ideelt sett gjenspeiles i de økonomiske prioriteringer som gjøres både i bevilgningene til drift og de investeringsprosjekter som prioriteres i økonomiplan perioden 2025-2028.

4.3 Næringsutvikling.

Næringsutvikling er det første og indirekte også det andre fokusområde i kommuneplanens fokusområder. Uten en utvikling av næringslivet og dermed en økning i antall arbeidsplasser, vil en neppe klare å snu trendene med en reduksjon i de yngre og yrkesaktive delen av befolkningen.

Mosjøen og Omegn Næringssselskap KF er kommunens utøvende organ i næringsutviklingen og næringsplanen gir føringene for dette arbeidet. I tillegg avsetter også kommunens organisasjon ressurser gjennom både planlegging og tilrettelegging av næringsarealer.

De største enkelt etableringene som det nå er fokus på er etableringen av produksjon av hydrogen og syntetisk drivstoff på Baustein/ Nesbruket næringsområde. Når disse etableringene er realisert, vil det gi både økte antall varige arbeidsplasser og aktivitet som vil gi økt aktivitet i det øvrige næringsliv.

Baustein næringsområde er nå etablert. Den neste store utfordringen er at det avsettes tilstrekkelig kraft og at det bygges tilstrekkelig overføringskapasitet. Tilgang på kraft blir nå, ved siden av tilgang på arbeidskraft en helt sentral problemstilling å arbeide videre med.

På lengre sikt vil utviklingen av næringsområdene i Holandsvika/ Nyland være avgjørende for å få tilrettelagt nye arealer for etableringer av næringsvirksomhet. Dette arbeidet er startet og vil fremover kreve ressurser både fra kommunen og næringssselskapet. Også tilknyttet dette område vil tilgang på

kraft og arbeidskraft bli helt sentrale problemstillinger som må løses.

4.4 KOSTRA.

KOSTRA er forkortelsen for Kommune-Stat-Rapportering og administreres av SSB. Kommunene leverer årlig regnskapsdata og tjenstedata som bearbeides og publiseres av SSB. KOSTRA rapportene publiseres årlig og gir mulighet for å sammenligne ressursbruken over tid i egen kommune og i sammenligningen med andre kommuner, kommunegrupper og landsgjennomsnitt.

Også i år er det utarbeidet en egen KOSTRA-rapport basert på regnskap 2024. KOSTRA åpner for muligheten for måle kommunens ressursbruk opp mot andre kommuner og kommunegruppe. Det er viktig og blir nok enda viktigere fremover som en informasjonskilde til å vurdere prioriteringen av kommunens ressurser.

4.4 Omstillingsbehovet.

I tabell 4.4a nedenfor er omstillingsbehovet for denne planen beregnet med utgangspunkt i budsjettet for 2024, korrigert for endringer i statlige bevilgninger, pensjon, renter og rammeendringer. Videre ligger det endringer i avsetninger til frie fond, tilsvarende det som er kommentert i kapittel 5.6 Utviklingen i netto driftsresultat.

Kommunestyrevedtak kommer fra vedtatte kutt i økonomiplanen for 2024-2027 og andre vedtak/ justeringer. Disse er spesifisert i kapitlene 6.2-6.6.

Uten å endre på planen om å bygge opp netto driftsresultat i perioden så oppstår det ikke nye omstillingsbehov. Det forutsetter imidlertid at gjeldende plan for budsjett rammereduksjoner fortsatt må gjennomføres.

I dette forslaget til økonomiplan ligger det inne følgende forslag til ny driftstiltak:

- Kommunikasjonsrådgiver
- Gratis trygghetsalarm
- Drift av Mosjøen torg.

I sum gir disse en helårseffekt på kr 5 Mill.

I tillegg gir fullfinansiering av Baustein

næringsområder med lån, en økt finanskostnad på kr 6 Mill.

Disse forholdene gir en merkostnad på kr 11 Mill som er et avvik fra gjeldende økonomiplan. Disse er dekket inn gjennom økt rammetilskudd og skatt som kom som en effekt av endringer i inntektssystemet, ref kapittel 5. Uten disse hendelsene ville dette budsjettet hatt et hanlingsom som er 11 Mill større.

Tabell 4.4a Omstillingsbehovet.

Tekst	2025	2026	2027	2028
Frie inntekter	-56 597	-64 649	-67 593	-72 428
Lønns og prisstigning	45 894	45 894	45 894	45 894
Nye føringer i statsbudsjettet	7 686	7 686	7 686	7 686
Sum statsbudsjettet	-3 017	-11 069	-14 013	-18 848
Pensjonskostnaden	-1 443	-1 569	-1 569	-1 569
Kapitalkostnader	17 621	32 527	45 320	47 799
Fra selvkostområdene	-3 389	-9 482	-16 381	-19 893
Konsesjonskraft og -avgift	-2 950	-550	-550	-550
Vindkraft	-3 900	-3 900	-3 900	-3 900
Integreringstilskudd	-19 450	-19 450	-19 450	-19 450
Eiendomsskatt	1 183	1 183	1 183	1 183
Økt netto driftsresultat avsatt til fritt fond	11 097	32 674	31 236	37 994
Andre inntekter og finans	-1 231	31 433	35 888	41 613
Kommunestyrevedtak fra økpl 24-27	-23 207	-45 295	-46 807	-47 697
Andre vedtak og justeringer:				
Ramme 10	-98	396	396	396
Ramme 20	1 908	1 890	1 890	1 890
Ramme 30	-171	-171	-171	-171
Ramme 40	6 268	3 762	3 762	3 762
Disponering integreringstilskudd	19 450	19 450	19 450	19 450
Sum omstillingsbehov	0	0	0	0

5. Kommunens frie inntekter og finansielle utgifter/inntekter

Tabell 5a Bevilgningsoversikt drift 2020-2025.

Tekst	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Rammetilskudd	-526 514	-554 697	-569 225	-567 853	-571 056	-576 518
Inntekts- og formuesskatt	-421 217	-462 449	-508 418	-517 842	-517 583	-516 956
Eiendomsskatt	-45 137	-55 083	-53 900	-53 900	-53 900	-53 900
Andre generelle driftsinntekter	-92 546	-62 055	-80 137	-79 548	-79 415	-79 237
SUM GENERELLE DRIFTSINNTEKTER	-1 085 414	-1 134 284	-1 211 680	-1 219 143	-1 221 954	-1 226 611
Sum bevilgninger drift, netto	1 005 766	1 050 205	1 094 144	1 065 713	1 057 302	1 052 900
Avskrivinger	78 903	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	1 084 670	1 130 205	1 174 144	1 145 713	1 137 302	1 132 900
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-659	-4 078	-37 535	-73 429	-84 652	-93 711
Renteinntekter	-20 441	-14 748	-18 900	-17 559	-17 836	-17 985
Utbytter	-6 466	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	63 339	72 270	83 569	85 229	90 056	90 336
Avdrag på lån	57 388	60 442	69 547	80 863	88 974	91 144
NETTO FINANSUTGIFTER	93 820	105 964	122 217	136 534	149 194	151 495
Motpost avskrivinger	-78 903	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	14 258	21 886	4 682	-16 896	-15 457	-22 216
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	1 356	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	14 605	0	1 193	1 193	1 193	1 193
Bruk av bundne driftsfond	-12 400	-6 688	-1 773	-1 773	-1 773	-1 773
Avsetninger til disposisjonsfond	24 847	7 000	0	17 476	16 038	22 796
Bruk av disposisjonsfond	-42 666	-22 198	-4 101	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-14 258	-21 886	-4 682	16 896	15 457	22 216
FREMFORØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

I dette kapittelet vil en gå nærmere inn på forutsetningene for beregningene av kommunens frie inntekter og finansielle utgifter- og inntekter.

Begrepet frie inntekter omfatter i hovedsak skatt av inntekt og formue, rammetilskudd og eiendomsskatt. Dette er inntekter som kommunen disponerer fritt og er ikke direkte avhengig av nivået på eller sammensetningen av den

kommunale tjenesteproduksjon. Disse midlene må først dekke kommunens netto finansutgifter før resterende kan anvendes til tjenesteproduksjon og setter dermed rammen for kommunens produksjon av tjenester. Totalrammen for kommunens tjenesteproduksjon fremgår av linjen « Sum bevilgninger drift, netto » i tabell 5a. Denne rammen er fordelt i kap 6.1 i tabellen 6.1b. Nettodriftsresultat er nærmere kommentert i kap. 5.6.

5.1 Skatt og rammetilskudd.

Tabell 5.1a Rammetilskudd og skatt 2024-2028.

Tekst	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Økpl 2026	Økpl 2027	Økpl 2028
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)	399 865	425 093	425 740	426 985	427 983
Utgifts utjevning	46 124	35 078	39 503	41 505	46 050
Overgangsordning - INGAR	-979	-1 637	-1 637	-1 637	-1 637
Saker særskilt fordeling	16 926	24 960	24 960	24 960	24 960
Nord-Norge-tilskudd/Namdalsstilskudd	26 857	28 231	28 181	28 181	28 181
Sum rammetilskudd uten inntektsutj.	488 793	511 725	516 748	519 994	525 537
Netto inntektsutjevning	65 904	57 500	51 105	51 062	50 981
Sum rammetilskudd	554 697	569 225	567 853	571 056	576 518
Skatt på formue og inntekt	436 449	478 518	487 942	487 683	487 056
Sum skatt og rammetilskudd	991 146	1 047 743	1 055 795	1 058 739	1 063 574

Skatt og rammetilskudd utgjør 66% av kommunes samlede inntekter og fordeles til kommunene gjennom folketall og demografisk sammensetting. Til grunn for beregningen av rammetilskudd ligger folketall pr 01.07. året før budsjettåret og for skatt og inntektsutjevning ligger folketallet pr 01.01. i budsjettåret.

I statsbudsjettet anslås pris- og lønnsvekst på 4,1% (kommunal deflator) og en nominell vekst i rammetilskudd og skatt på 5,9%³. Dette gir en realvekst på 1,8% før justering for oppgaveendringer.

For Vefsn bli nominell veksten i rammetilskudd og skatt på 5,8%⁴. Justert for oppgaveendringene som kom i statsbudsjettet, jfr tabell 5.1b og anslaget på pris- og lønnsvekst, gir dette en realvekst på 0,7%.

Rammetilskuddet inneholder mange enkeltelementer og utregningen bygger på en relativt komplisert modell. Detaljer er godt forklart i et dokument som kalles «grønt hefte» og som finnes på nettsiden til Kommunal og distriks departementet.

Nedenfor blir de enkelte elementene gjennomgått.

Nytt inntektssystem.

I kommuneproposisjonen for 2025 kom endringene i inntektssystemet for kommunene og som er vedtatt innført fra og med 2025. Endringene gjelder både fordelingen av rammetilskuddet gjennom utgifts utjevningen, herunder også toppfinansieringen for ressurskrevende brukere som er en øremerket inntekt og inntektsutjevningen. I

kommuneproposisjonen (s. 278) er det et anslag for virkningen 2025 for Vefsn, som er en inntektsøkning på kr 13,0 Mill, herav inntekstutjevning og skatt kr 6,2 Mill.

Endringen i skatt og inntekstutjevningen innebærer at inntektssvake kommuner nå får en symmetrisk utjevning på 64% av forskjellen mellom egen skatteinnngang og landsgjennomsnittet. Tidligere var denne utjevningen 60%, og er årsaken til at inntektene øker for Vefsn

³ Regnet fra anslag på regnskap 2024.

⁴ Regnet fra anslag regnskap 2024, ref tertial rapport 2

For rammetilskuddet isolert taper Vefsn kr 10,2 Mill gjennom endringer i delkostnadsnøkklene i utgifts utjevningen. Den største enkeltposten er tilknyttet det såkalte PU- kriteriet, hvor kommunen taper mest. Tapet veies imidlertid opp gjennom særskilt fordeling av tapskompensasjon og tilbakerføring av halparten av PU-effekter (se tabell 5.d).

Anslaget som fra kommuneproposisjonen er imidlertid for første år endringene i inntektssystemet trår i kraft og dette blir nødvendigvis ikke en varig økning på samme nivå i årene fremover. Årsaken er at systemet inneholder overgangsordninger.

Innbyggertilskuddet

Innbyggertilskuddet for 2025 er på kr 31.470,- pr innbygger og er økt fra 2024 nivå med kr 1.638,-. Dette tilskuddet beregnes ved å dele statens bevilgning til rammetilskudd flatt pr innbygger. Rammetilskuddet for 2025⁵ er totalt på kr 175.198 Mill og andelen av denne rammen som fordeles likt pr innbygger er kr 175.341 Mill. Differansen er midler som fordeles som skjønnstilskudd, veksttilskudd, Nord Norge tilskudd, mv.

I tabellen nedenfor fremkommer en liste over oppgave endringer som er innarbeidet i rammetilskuddet for 2025. I og med at dette er frie midler for kommunen, er endringene lagt inn som endringstiltak i de angitte rammer. Nærmere om den enkelte endring fremgår av Proposisjon nr 1 s 2024-2025 for KDD s. 88 og utover.

⁵ Statsbudsjettet KRD s 26 tabell 2.3

Tabell 5.1b Oppgaveendringer

Tekst	Beløp
Ny opplæringslov	137
Gevinster nytt prøvegjennomføring	-13
Gratis SFO på 3. trinn helårs 24	2 513
Reduksjon maks foreldrebetaling barnehager	3 858
Nominell videreføring foreldebet. 25	434
Sum ramme 20	6 929
Vaksinasjonsprogram covid og pneumokokk	508
Overgangsordningen for spesialiserte fosterhjem	13
Pensjon fosterforeldre	139
Økt behov sosialhjelp ved endring i engangsstøtte	63
Økt minstesats kvalifiseringsprogrammet	34
Sum ramme 30	757
Sum alle endringer	7 686

(tall i hele tusen)

Bevilgningene tilknyttet oppgave endringer fordeles til de enkelte kommunene etter kostnadsnøkklene i inntektssystemet. For de to største endringene (foreldre betaling i SFO og barnehage) har Vefsn en nøkkel på 0,93 som da indikerer at kommunens har et utgiftsbehov på 93% av landets utgiftsbehov. Helårsvirkning av disse endringene er hhv kr 4.302.000 og kr 7.620.000, samlet kr 11.922.000. Hadde kommunen hatt et utgiftsbehov som er lik landets ville kompensasjonen samlet vært kr 12.819.000. Om dette er en fullstendig kompensasjon er imidlertid avhengig av at kommune rent faktisk har en tilsvarende lavere etterspørsel etter barnehage plasser og SFO plasser enn det landet har. For barnehage er ikke dette tilfelle, jfr KOSRA anlysen tabell 7.3. Dette indikerer at kommunen kompenseres kr 574.000 for lite. For SFO⁶ er bruken av SFO lavere enn landets og det er dermed sannsynlig at kommunen er tilstrekkelig kompensert. Men denne vurderingen bygger på at staten kompensere landets faktiske

⁶ SSB tabell 11975

inntekststap fullt ut og det er også en variabel som kan tilsi at man ikke får fullstendig kompensasjon.

Utgifts utjevningen

Utgifts utjevningen er en sammensatt utregning som tar utgangspunkt i en beregning av kommunens andel av en rekke forskjellige demografiske kriterier målt opp mot landet. En kommune som har samme demografi som landet, får følgelig en indeks som er lik 1 og vil ikke få utgifts utjevning. I utregningen av hvor store tillegg og trekk blir, tas det utgangspunkt i et beregnet gjennomsnittlige utgiftsbehov for en innbygger i landet, som er kr 71.672,- for 2025. For årene etter 2025 er det lagt til grunn et utgiftsbehov på samme nivå, noe som innebærer at man forutsetter at staten kompenserer for kommunesektorens økte demografi kostnader i årene fremover.

Vefsn kommer i denne beregningen ut med en indeks i 2024 på 1,028, noe som da tilsier at vi har et utgiftsbehov som er 2,82% høyere enn en snittkommune og får i utgangspunktet en utgifts utjevning på kr 2.019,- pr innbygger etter korreksjon for nettovirkningen av uttrekk for privatskoler.

Utover i perioden øker utgifts indeksen som følge av økt antall eldre i forhold til yngre, en demografisk endring som relativt sett er større enn landets tilsvarende endring. Det innebærer at kommunen kompenseres for de utfordringer som er beskrevet i kapittel 4.2. I tabellen nedenfor fremkommer

utviklingen i trekk for yngre aldersgrupper og tillegg for eldre aldersgrupper. Netto summen illustrerer da hvordan inntektsstemet kompenserer for veksten i utgifter tilknyttet eldre. Nettoen kommer gjennom omfordeling fra andre kommuner, mens resterende må komme fra omdisponeringer innenfor kommunens egen fordeling av midler.

Tabell 5.1c Endring i utgifts utjevning

Alder	Budsjett 2025	Økpl 2026	Økpl 2027	Økpl 2028
Trekk 0-15	-26 596	-24 321	-24 056	-26 384
Tillegg 67-90	47 661	49 965	52 000	57 140
Netto tillegg eldre	21 065	25 644	27 944	30 756

Overgangsordningen – Ingar

Dette er en ordning som skal skjerme kommunene mot en brå nedgang i rammetilskuddet. Ordningen er en ren omfordeling fra kommuner som ikke har bråe endringer, til kommuner som får en slik endring. For å finansiere ordningen trekkes alle kommuner et likt beløp på kr 121,- pr innbygger.

Saker med særskilt fordeling

Saker med særskilt fordeling er bevilgninger som legges inn i kommunerammen og som fordeles utenom de ordinære kostnadsnøklene.

Tabell 5.d Saker med særskilt fordeling.

Tekst	Beløp
Tilskudd per grunnskole	2 818
Helsestasjon og skolehelsetjenesten	2 522
Kompensasjon endring regelverk eiendomsskatt prod.utstyr	10 926
Tilbakeført 1/2-part av nedvekting PU	4 830
Realvekst nytt inntektssystem 2025	3 864
Sum	24 960

En legger til grunn at kommunen beholder denne inntekten i økonomiplanperioden.

Kompensasjon for endringer i regelverket for eiendomsskatt på produksjonsutstyr er på kr 10.007,-. Dette er lavere enn vårt faktiske tap og utgjør en kompensasjon på 58%. Dette medfører at kommunen ikke får kompensert bortfallet av eiendomsskatten fullt ut, slik det var signalisert.

Som følge av nytt inntektssystem kompenseres kommunen for halvparten av nedvektingen av PU-kriteriet. Dette var et kriterium som skal utjevne forskjeller kommunen mellom for innbyggerer under 67 år med stort behov for omsorgstjenester. Dette hadde tidligere en høy vekt og kommunen fikk et forholdsvis stort tillegg pr innbygger på dette kriteriet.

Nord-Norge tilskudd.

Dette er et flatt tilskudd pr innbygger på kr 2.096,-.

Skatt og inntektsutjevning.

Utgangspunktet for beregningen av skatt og inntektsutjevning er statsbudsjettets anslag for skatteinngang for hele landet, kr 234.800 Mill.

På kommunaldepartementets hjemmeside anslås skatt og rammetilskudd fordelt til de enkelte kommuner. Vefsn har her en samlet skatteinngang inklusive utjevning på kr 541 Mill.

En annen metode som KS har utviklet er å se på snittet av kommunens skatteandel de tre siste år. I dette anslaget legges det

til grunn en befolkningsframskriving av folketallet pr 01.01.2024 både for kommunen og landet. Denne metoden gir Vefsn en skatteinngang inklusive inntektsutjevning på kr 536 Mill.

Disse metodene gir for skatteåret 2025 kr 5 Mill i lavere anslag på sum skatt og inntektsutjevning. Denne forskjellen vil da også forplante seg utover i planperioden. KS sin metode har vært brukt som modell for beregningen av skatt og inntektsutjevning og årsaken til at man velger denne metoden er at den gir en skatteandel som stemmer best med historisk skatteandel for Vefsn. I de senere år har inntektene fra skatt inkludert inntektsutjevning hatt en tendens til å øke gjennom året. Årsaken har vært at skatteanslaget for landet som helhet har økt. Trenden med økt skatteinngang for landet snudde i 2023 og et forskjellen mellom metodene vil da utgjøre en sikkerhets margin i dette anslaget.

5.2 Eiendomsskatt.

For skatteåret 2024 er satsen for boliger og fritidsboliger 4 promille. Videre gis det et bunnfradrag på kr 200.000,- for boliger og fritidsboliger. Det er ingen fritaksperioder for boliger og fritidsboliger. For annen eiendom er satsen 3,6 promille og ilegges næringseiendommer, industrieiendommer, kraftproduksjon, mv. Skattegrunnlagene for vannkraft fastsettes av skatteetaten, for øvrige eiendommer ligger kommunens egne takster til grunn. Skattesatsen for boliger ligger på lovens høyeste sats, for øvrige eiendommer er lovens høyeste sats 7 promille. Det

foreslås i år ingen endringer i eiendomsskattesatsene for annen eiendom eller i bunnfradraget for boliger for skatteåret 2025. I tabellene nedenfor er budsjettert skatt fordelt på typer av eiendommer.

Tabell 5.1d Eiendomsskatt 2025

Eiendomsskatt	Beløp
Eiendomsskatt på vindkraft	-14 400
Eiendomsskatt næringsbygg	-11 281
Eiendomsskatt verk og bruk	0
Eiendomsskatt kraftproduksjon	-2 782
Eiendomsskatt kraftlinjer/trafo	-2 676
Eiendomsskatt boliger	-22 561
Eiendomsskatt fritidseiendom	-200
Sum	-53 900

Kommune har en avtale med vindkraftutbyggeren om en minsteinntekt på kr 26 Millioner. Denne avtalen kommer ikke til reell anvendelse fra 2025 på grunn av at sum grunnrenteskatt og eiendomsskatt, gir en høyere inntekt enn minsteinntekten.

5.3 Andre generelle driftsinntekter.

Rente/ avdragskompensasjon til investeringer foretatt i skolebygg, omsorgsbygg og kirkebygg er framskrevet i tråd med husbankens nedskrivninger av grunnlagene og rentenivået som er omtalt under kapittel 5.4.

For 2024 ligger det inne kr 54,2 Mill i inntekter fra bosetning av flyktninger. Dette anslaget er hevet til kr 73,7 Mill i 2025 og fordelt til rammene 20, 30 og 40.

Kommunen mottar havbruksmidler årlig. Beløpet er lavt og varierer svært mye og er

av den grunn ikke innarbeidet, men tas inn i revidert budsjett.

Produksjonsavgiften som ble innført fra og med 2022 er innrettet slik at den kreves inn av staten og tilbakeføres til vertskommunene det påfølgende år. Produksjonsavgiften er vertskommunenes andel av grunnrenteskatten som er innført for landbasert vindkraft. I tillegg vil kommunene i år hvor grunnrenteskatten er særlig høy, få en tilleggsbevilgning. Systemet vil sikre at vertskommunene over tid vil få 50% av grunnrenteskatten fra landbasert vindkraft.

Fra og med 2024 er produksjonsavgiften 2,3 øre/kWh og vil for Vefsn kommune utgjøre kr 29,9 Mill og vil komme til inntekt i 2025. Grunnlaget for dette anslaget er at vindparken vil produsere omlag 1,3 tWt⁷. Imidlertid er dette et anslag med usikkerhet. Det er utfra de signaler som er kommet i statsbudsjettet ikke grunnlag for å budsjettere med ekstrabevilgninger utover produksjonsavgiften.

Kraft inntekter.

Etter at vindkraftverket ble etablert og grunnrente beskatningen på landbasert vindkraft er innført, har kommunens samlede kraftinntekter økt betydelig. Kraftinntektene omfatter videre både eiendomsskatt, konsesjonsavgift, konsesjonskraft og utbytte. I tabell 5.3a nedenfor er alle disse inntektene samlet. I tabellen er ikke virkningen av naturressursskatt med, da denne er svært

⁷ NVE oppgir normert årsproduksjon.

lav på grunn av at den inngår i grunnlaget for inntektsutjevningen.

Tabell 5.3a Kraft inntekter.

Tekst	Beløp
Vindkraft:	
Eiendomsskatt	14 400
Produksjonsavgift	29 900
Sum vindkraft	44 300
Vannkraft:	
Eiendomsskatt	2 782
Konsesjonskraft	6 400
Konsesjonsavgift	2 772
Utbytte	12 000
Sum vannkraft	23 954
Sum kraft inntekter	68 254
i % av samlede driftsinntekter	4,2%

Kommunen har en målsetning på et nettodriftsresultat på 1,1% og ble beregnet på bakgrunn av kraftinntektene før vindkraftparken ble etablert. Dagens kraftinntekter er betydelig høyere og gir i seg selv grunnlag for å revurdere størrelsen på nettodriftsresultat, noe som vil bli gjort ved utarbeidelse av nytt økonomireglement for perioden 2024-2027.

5.4 Netto finanskostnader

Nibor 3 mnd er en markedsrente som danner grunnlaget for både renter på lån, innskudd, renter på utlån, mv. Utviklingen i nibor renten er basert på Norges kommunalbank sin prognose og er for 2025 anslått til 3,89% og endres utover i planen hhv for årene 3,25%, 3,38% og til 3,45% for planens siste år. I beregningen for innlånsrenten benyttes et fast påslag på 0,6%. For nye investeringer benyttes en

kalkyle rente på nibor 4,13% fast for alle årene. Dette innebærer en reduksjon av rentenivåene fra forrige økonomiplan, med 0,84% for 2025 og 0,57% i snitt for de resterende år. Dette gir som effekt at rentekostnaden er lavere i dette budsjettet, sett bort fra effekten av økte i låneopptak.

Finansielle inntekter.

Finansielle inntekter består av renteinntekter fra utlån, bankinnskudd og utbytte fra selskap som kommunen eier. Rentene fra utlån baserer seg på utlån av husbankmidler (startlån) og finansierer i sin helhet renter på tilsvarende innlån fra husbanken. Lånet til Helgelandskraft er tatt ut i beregningen, da det forutsettes innfridd i 2024. For bankinnskuddene er det lagt til grunn en samlet beholdning på kr 210 Mill i alle år. Utbyttet er budsjettet med kr 12 Mill og er et anslag som er blitt brukt i flere år tilbake. Anslaget er slik at en med rimelig sikkerhet ikke vil få et lavere utbytte.

Renteutgiften.

Renteutgiften reduseres som følge av lavere rente nivå, men påvirkes i motsatt retning som følge av investeringsnivået, se tabell 7.1b.

Av tabellen under fremgår kommunens renteinntekter og utgifter som er beregnet på basis av renteforutsetningen. Tabellen gir også en oversikt over de elementene i kommunens økonomi som blir påvirket av endringer i rentenivået.

Tabell 5.4a Renteinntekter og –utgifter.

Tekst	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Økpl 2026	Økpl 2027	Økpl 2028
Renteutgifter	66	74	75	80	80
Renter fra selvkost	-26	-25	-27	-30	-32
Renter fra bank	-9	-9	-7	-8	-8
Rentekomp.	-3	-2	-1	-1	-1
Renter fra utlån	0	0	0	0	0
Sum netto renteutgift	28	38	40	41	39

(Tall i hele millioner, rente utgifter fra start lån ikke medregnet)

Netto renteutgift øker til dels kraftig i planperioden og må sees i sammenheng med investeringsnivået.

Avdrag.

Det er en betingelse i kommunens økonomireglement at snitt løpetid på lånene ligge på ca 22 år i hele planperioden og er også innarbeidet i alle år planen gjelder for. For nye låneopptak legges disse på 30 år nedbetalingstid.

5.5 Bruk og avsetning til fond.

Bruk og avsetning til bundne fond kommer i alle hovedsak fra selvkostområdene. Bruk og avsetning til frie fond er omtalt i kapittel 5.6.

5.6 Utviklingen i netto driftsresultat.

Tabell 5.6a Økonomisk oversikt drift.

Tekst	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Rammetilskudd	-526 514	-554 697	-569 225	-567 853	-571 056	-576 518
Inntekts- og formuesskatt	-421 217	-462 449	-508 418	-517 842	-517 583	-516 956
Eiendomsskatt	-45 137	-55 083	-53 900	-53 900	-53 900	-53 900
Andre skatteinntekter	-6 037	-2 772	-2 772	-2 772	-2 772	-2 772
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-86 509	-59 283	-77 365	-76 776	-76 643	-76 465
Overføringer og tilskudd fra andre	-230 256	-193 428	-191 576	-191 576	-191 576	-191 576
Brukerbetalinger	-47 126	-46 124	-44 821	-44 821	-49 931	-49 931
Salgs- og leieinntekter	-144 144	-145 320	-171 624	-174 595	-181 584	-185 409
SUM DRIFTSINNTEKTER	-1 506 940	-1 519 156	-1 619 701	-1 630 135	-1 645 044	-1 653 526
Lønnsutgifter	809 090	816 987	845 421	845 821	871 171	871 171
Sosiale utgifter	127 893	150 632	154 176	154 144	160 099	160 099
Kjøp av varer og tjenester	391 851	368 788	396 309	370 481	342 863	342 286
Overføringer og tilskudd til andre	98 459	98 671	106 259	106 259	106 259	106 259
Avskrivninger	78 903	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000
SUM DRIFTSUTGIFTER	1 506 282	1 515 078	1 582 166	1 556 705	1 560 393	1 559 816
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-659	-4 078	-37 535	-73 429	-84 652	-93 711
Renteinntekter	-20 441	-14 748	-18 900	-17 559	-17 836	-17 985
Utbytter	-6 466	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	63 339	72 270	83 569	85 229	90 056	90 336
Avdrag på lån	57 388	60 442	69 547	80 863	88 974	91 144
NETTO FINANSUTGIFTER	93 820	105 964	122 217	136 534	149 194	151 495
Motpost avskrivninger	-78 903	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	14 258	21 886	4 682	-16 896	-15 457	-22 216
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	1 356	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	14 605	0	1 193	1 193	1 193	1 193
Bruk av bundne driftsfond	-12 400	-6 688	-1 773	-1 773	-1 773	-1 773
Avsetninger til disposisjonsfond	24 847	7 000	0	17 476	16 038	22 796
Bruk av disposisjonsfond	-42 666	-22 198	-4 101	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-14 258	-21 886	-4 682	16 896	15 457	22 216
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0
Netto driftsresultat i % av driftsinntekter	-0,95 %	-1,44 %	-0,29 %	1,04 %	0,94 %	1,34 %

Gitt gjennomføring av omstillingsbehovet vil kommunen ha et netto driftsresultat på 0,94% i 2027, som er en svak forbedring i forhold til økonomiplanen for 2024-2027, som endte med 0,8% i 2027. Imidlertid avviker 2025 med et negativt resultat på 0,29%, mot et planlagt resultat på positivt 0,2%. I hovedsak skyldes dette at to rammer ikke klarte å budsjettere innenfor rammene og høyere finanskostnader.

rom for betydelige høyere avsetninger, kan 2025 sees på som et unntaks år som det ikke er tilrådelig å gjøre store kutt i.

Bruk og avsetning til disposisjonsfond

Det har vært praksis for å avsette kr 7 Mill av inntektene fra utbytte fra Helgelandskraft. I budsjettet for 2025 er ikke dette mulig uten at nettodriftsresultat økes med kr 11 Mill. Noe som ville ha medført økt budsjett reduksjoner i driften for 2025. I og med at netto driftsresultat fra og med 2026 gir

6 Forslag til endringer i kommunenes drift i perioden 2022-2025.

6.1 Forslag til bevilgningsrammer.

Utgangspunktet for budsjettarbeidet er de vedtatte bevilgningsrammene for 2024 som justeres for vedtatte endringer fra økonomiplan 2024-2027, vedtatte endringer i enkeltvedtak i løpet av 2024 og for pris- og lønnsvekst. Disse endringene er nærmere spesifisert i kapitlene 6.2-6.6. Deflatoren er i statsbudsjettet anslått til 4,1% og er lagt til grunn for justeringen for pris- og lønnsvekst i rammene.

Inndekning av omstillingsbehovet.

Omstillingsbehovet som ble beskrevet i kapittel 4.4 videreføres fra planen for 2024-2027 slik som vist i tabellen nedenfor, ved et fortsatt rammetrekk på 1,53% til og med år 2027.

Tabell 6.1a Inndekning

Tekst	2025	2026	2027	2028
Generelt rammetrekk	-16 389	-32 777	-49 166	-49 166
Avvikling 16 plasser vefsn sykehjem	0	0	-16 000	-16 000
Reduksjon barnevern				
Sum omstilling	-16 389	-32 777	-65 166	-65 166

Størrelsen på trekket er vurderes fremdeles å være oppnåelig, men vil stille store krav til å finne effektive omstillingstiltak. For 2025 er dette gjennomført og hvordan dette planlegges gjennomført i planens videre år, er kommentert under de enkelte bevilgningsrammer.

Videre vil konkretiseringen av kutt for 2026 bli en del av budsjettprosessen for budsjettåret 2026 og konkrete forslag som skal vedtas av kommunestyret, vil komme i budsjettforslaget for 2026. Vurderingen av hva som skal vedtas av kommunestyret blir gjort ihht budsjettpremissene i kapittel 3.3.

Kommunestyret vedtok å sette i drift 24 nye sykehjemsplasser ved Fredlundskogen i økonomiplanen for 2023-2026, samtidig som det ble vedtatt å flytte 16 plasser ved Vefsn Sykehjem til Fredlundskogen.

Dette gir et samlet forslag til bevilgningsrammer for 2024-2027:

Tabell 6.1b Bevilgningsrammer for 2024-2027.

Nr	Bevilgningsramme	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
10	Politikk, administrasjon og næring	83 892	86 234	89 353	88 063	87 620	86 730
20	Oppvekst og kultur	353 580	368 935	389 174	376 255	370 653	370 653
30	Omsorg, helse, nav og barnevern	531 804	551 391	576 557	568 790	572 303	572 303
40	Samferdsel, idrett, bygg og plan	122 038	118 246	127 453	123 261	124 282	124 282
80	Pensjon, selvkost og kraft	-85 549	-74 600	-88 392	-90 656	-97 556	-101 068
Sum nettorammer		1 005 765	1 050 206	1 094 145	1 065 713	1 057 302	1 052 900

Budsjettfullmakter.

Kommunedirektøren er delegert fullmakt til å detaljere budsjettvedtaket videre til underliggende enheter. Fullmakten er ihht til delegasjonsreglementet og er utfyllende beskrevet i økonomireglementet. I kapitlene 6.2 til 6.6. er kommunedirektørens foreløpige fordeling til underliggende enheter oppgitt. Denne fordelingen kan i løpet av budsjettåret endres av kommunedirektøren, ihht til samme delegasjon. Endringer av bevilgningsrammer i løpet av budsjettåret kan kun vedtas av kommunestyret selv.

Samfunnsdelens prioriteringer.

Det er gjennom bevilgningsrammene ressursene stilles til disposisjon til kommunens tjenesteyting. Fordelingen av bevilgnings rammener har dermed en direkte tilknytning til prioriteringene som ligger i samfunnsdelen, men også temaplanene som bygger på samfunnsdelens hovedfokusområder.

Fra samfunnsdelen heter det tilknyttet kommunens økonomi:

”Vefsn kommune har vært og skal være en kommune med ryddig og god økonomistyring. Dette er vesentlig for hvordan kommunen kan ivareta sine oppgaver og hvordan andre aktører

opplever Vefsn kommune som samarbeidsaktør og partner.”

Som beskrevet i kapittel 4 er kommunens økonomi pr idag ikke i tråd med dette utsagnet og det at det i denne planen legges hovedvekt på å komme over til en mer sunn økonomi, er både i tråd med kommuneplanen og kommunens handlingsregler, ref kap 4.1.

Den største utfordringen både Vefsn og øvrige kommuner i vår region har, er å tilføre tilstrekkelig med ressurser til eldreomsorgen. Dette føler av den demografiske utviklingen og er også et av satsningsområdene i samfunnsdelen. Etter at det i 2024 ble tilført kr 57 Mill til eldreomsorgen, gjøres det ingen endringer i denne planen. Imidlertid vil ikke dette vært tilstrekkelig i en forholdsvis kort tidshorisont. Skal en samtidig som en ivaretar total økonomien også øke ressursene til eldreomsorgen, vil en som et minimum anvende alt av fremtidig realvekst til dette området. Alle andre endringer eller satsninger må dermed finansieres gjennom omprioriteringer innenfor eksisterende rammer.

Satsningsområdet for å beholde og rekruttere unge mennesker i

etableringsfasen er viktig for kommunenes videre utvikling i det lange løp. Nytt idrettsanlegg ved Kippermoen og ny Mosjøen skole må sees i sammenheng med satsningsområdet. Men i en situasjon hvor en må ta ned ressurser til den yngre delen av befolkningen, ref kapitlene 4.2 og 5.1, blir det en utfordring å utvikle tilbudet til barn og unge.

Kommunen har i årene som ligger bak gjennomført store investeringer for å tilrettelegge arealer for næringsutvikling

på Baustein/Nesbruket. Dette er en ressursbruk i tråd med kommuneplanens satsningsområde for næringsutvikling. I denne planen videreføres ressurser til Mon kf, som skal følge opp prioriteringene som ligger i temaplanen for næringsutvikling. Det som ligger foran er videre utvikling av områdene i Holandsvika og tilgang på tilstrekkelig kraft. Begge disse vil en måtte komme tilbake til i kommende økonomiplaner.

6.2 Politikk, administrasjon og næring.

Tabell 6.2a Endringer i ramme 10 Politikk, administrasjon og næring

Politikk, administrasjon og næring		10				
Tekst	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Økpl 2025	Øpl 2026	Økpl 2027	Økpl 2028
Inntekt	-20 544	-8 020				
Utgift	104 436	94 256				
Netto driftsramme	83 892	86 236	89 354	88 064	87 620	86 730
Fra statsbudsjettet:						
(018) Lønns- og prisvekst			3 499	3 499	3 499	3 499
Vedtatte endringer fra økpl 24-27:						
Valg			450	0	890	0
Forslag til endringer:						
(006) Rammereduksjoner 2024-2027			-734	-2 067	-3 401	-3 401
(003) Kommunikasjonsrådgiver			502	996	996	996
(002) Reduksjon tilskudd RKK			-600	-600	-600	-600
Andre vedtak eller endringer:						
Sum rammeendringer		0	3 118	1 828	1 384	494

Interne enheter

Rammens bevilgingener for 2025 er fordelt av kommunedirektøren til driftsenhetene slik:

Tabell 6.2b Fordelt budsjetttrammer 2025.

Driftsenhet	Budsjett 2025
Politisk virksomhet	9 206
Næringsvirksomhet	4 188
Sentraladministrasjonen	51 362
Tilskudd til andre virksomheter	24 598
Sum	89 354

Årsverk.

Utviklingen i antall ansatte er en reduksjon i sentraladministrasjonen med 2 årsverk og en justering av stillingsprosent for tillitsvalgt med pluss 0,2 årsverk.

Tabell 6.2c Utvikling i antall ansatte.

Faste stillinger	2024	2025	Endr.
Antall faste årsverk	49,4	47,7	-1,8

(I budsjett 2024, var ikke lærlinger inkludert)

Virksomheten.

Politisk virksomhet og sentraladministrasjonen utgjør en samlet enhet for styring og administrasjon av kommunen som virksomhet. Sentrale oppgaver

innenfor sentraladministrasjonen er lønns- og personell forvaltning, økonomi, offentlig innkjøp, arkiv, IT, juridiske oppgaver og sekretariatsfunksjoner tilknyttet polisk møtevirksomhet. De fleste av disse områdene må forholde seg til en rekke lover og forskrifter, som til dels de samme som bedrifter i privat sektor.

Innenfor dette området går den teknologiske utviklingen i stort tempo og er en sentral målsetting å følge med på, for å utvikle tjenestene effektivt.

Enheten for næringsvirksomhet inneholder næringsfondets og formannskapetets budsjett for bevilgninger av tilskudd, og vil ikke kunne endres av kommunedirektøren uten vedtak i kommunestyret. Dette gjelder også enheten Tilskudd til andre virksomheter, som er bundet opp i avtaler med hjemmel i tidligere kommunestyrevedtak.

Kommunestyret har også gitt tilsagn om tilskudd til organisasjoner som går over flere år. Disse tilskuddsakene har egne

disposisjonsfond som skal dekke denne forpliktelsen.

Innsparingskravet.

Kommunen har i KOSTRA sammenheng lave kostnader til administrasjon og ligger noe over for politisk virksomhet. Når man skal ta ned utgifter innenfor denne rammen er det en forutsetning at det gjøres på en slik måte at man ikke kommer i en situasjon hvor en bryter med lover og forskrifter og dermed et av budsjettpremissene i kap. 3.3. Samtidig er det viktig å opprettholde en god kontroll over både økonomiske og menneskelige ressurser i en slik prosess. Videre også at de demokratiske prosesser ikke rammes.

For å realisere innsparingskravet vil en fortsatte arbeidet med å identifisere muligheter for å redusere antall årsverk og omfanget av datalisenser og andre faste avtaler. I dette bildet vil man også gå inn i tilskuddene til andre virksomheter. I tilfelle slike tiltak krever kommunestyre vedtak, vil saker bli fremmet.

6.3 Oppvekst og kultur

Tabell 6.3a Endringer i ramme 20 Oppvekst og kultur

Oppvekst og kultur	20					
Tekst	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Økpl 2025	Øpl 2026	Økpl 2027	Økpl 2028
Inntekt	-62 788	-59 333				
Utgift	416 367	428 268				
Netto driftsramme fra økonomiplanen	353 580	368 935	389 174	376 255	370 653	370 653
Fra statsbudsjettet:						
(018) Lønns- og prisvekst			14 954	14 954	14 954	14 954
Gratis halvdagsplass SFO, 3. trinn			2 299	2 299	2 299	2 299
Helårsvirkning redusert bet. Barnehager			3 258	3 258	3 258	3 258
Justering SFO og barnehage statsbudsjettet			814	814	814	814
Annet fra statsbudsjettet			558	558	558	558
Vedtatte endringer fra økpl 24-27:						
Besparelse ny Mosjøen skole			0	-5 250	-5 250	-5 250
Forslag til endringer:						
(007) Rammereduksjoner 2024-2027			-4 952	-10 553	-16 155	-16 155
(013) Avslutte Newton- rom			-250	-250	-250	-250
(012) Avslutte tilbud om leirskole			-400	-400	-400	-400
(021) Trekk for rammetillegg						
Andre vedtak eller endringer:						
Tilleggs bevilgning 2025			2 068	0	0	0
Kst 59/24 fordeling integreringstilskudd			1 400	1 400	1 400	1 400
Bundne fond			490	490	490	490
Sum rammeendringer		0	20 239	7 320	1 718	1 718

Budsjettrammen for 2025.

Budsjettet for 2025 har vært særlig utfordrende tilknyttet størrelsen på tilskuddet til private barnehager og inntektene innenfor Kultursentret. Spesielt gjelder dette kinoen, hvor besøkstallene falt dramatisk under korona pandemien og har siden ikke kommet opp på normale nivå. Dette er en trend som en ser på landsbasis. Det totale budsjettavviket ble kr 4.137.000. Halvparten av dette avviket foreslås tillagt rammen for 2025 og trekkes ut igjen fra og med 2026.

Det innebærer at en må komme tilbake med tiltak for å balansere 2025 i første tertial 2025. Innarbeidelsen av rammtrekket fra og med 2026 vil en komme tilbake til i budsjettarbeidet for 2026-2029.

I tertial 1 2024 ble det formidlet at forslag om å gå ut av avtale med NfK om Newton-rom, samt å avslutte leirskoleavtalen med Holmen gård, ville komme i budsjettet for 2025. Dette er nå lagt inn med kr. 250 000,- for Newton rom og 400 000,- for Holmen gård. Vi har avtale med Mosjøen videregående skole om rommet ut

skoleåret 25/26, noe som betyr at avtalen ikke avsluttes før i 2026. Det betyr at kuttet på kr. 250 000,- legges inn flatt for 2025. Newtonrommet i Vefsn driftes av Mosjøen videregående skole med tilskudd fra kommunen og eksterne samarbeidspartnere. Kommunen har avtale om å bistå økonomisk i driften, og elevene får gode læringsopplevelser i matematikk, naturfag og teknologi gjennom å ha læringsøkter i rommet. I Nordland er det 12 slike rom, i tillegg til Vefsn som vertskommune er det på Helgeland Newton-rom i Alstahaug, Brønnøy og Rana. Når det gjelder Holmen gård har kommunestyret tidligere vedtatt at elevene i Vefsn skal ha sitt leirskoleopphold der. Det er en liten lokal bedrift som gradvis har opparbeidet seg et flott tilbud. Inneværende skoleår er 5.året kommunen kjøpet tjenesten. Konsekvensen av at avtalen ikke forlenges blir at skolene selv må organisere tur for elevene. Det vil selvsagt også kunne ha betydning for driften av leirskolen dersom inntekten fra Vefsn ikke erstattes av avtaler med andre kommuner.

Innsparingskravet framover.

Tjenesteområdet har et stort innsparingskrav framover og særlig blir dette merkbart i 2026 når også innsparingskravet for ny Mosjøen skole på 5,2 mill kommer.

Innsparingskravet er av en slik størrelse at det vil måtte merkes i tjenestetilbudet. Detaljer rundt løsning må vi etter hvert komme tilbake til, men noe av det som må ses på er:

- Definere muligheter innenfor intern organisering, samtidig som skolestrukturen blir opprettholdt med 5 grunnskoler. Elevtallet fortsetter å gå ned.

- Vurdere læremidler til bruk i undervisningen, herunder nettbrett i begynneropplæringen.
- Vurdere justering av tilbud innen alle tre områdene skole, barnehage og kultur.
- Generelle kutt i driftsbudsjett.

Konkrete forslag vil vi komme tilbake til i budsjettarbeidet for 2026.

Internte enheter

Rammen ivaretar drift av følgende oppgaver:

Grunnskole

Kommunen har 5 grunnskoler som gir opplæring til barn og unge i alderen 6-15 år. I tillegg har kommunen en alternativ opplæringsrena som driftsmessig er underlagt Kippermoen ungdomsskole. Dette er et tilbud for elever på ungdomstrinnet, og da fortrinnsvis elever på 10.trinn. To av kommunens skoler har i dag mottaksklasser for flyktninger og det gis pr i dag tilbud til 70 barn i grunnskolealder fra Ukraina.

Elevtallet har over år vært synkende. Elevtallsutvikling fra inneværende skoleår og 5 år fram i tid viser at nedgangen er ytterligere 121 elever. Tallene baserer seg på barn bosatt og folkeregistrert i Vefsn kommune.

Tabell 6.3b Elevtallsutvikling.

	24/25	25/26	26/27	27/28	28/29	29/30
	elever	elever	elever	elever	elever	elever
GRANMOEN	143	151	149	152	151	158
KULSTAD	246	244	241	235	232	247
MOSJØEN	300	283	263	252	239	230
OLDERSKOG	310	326	301	298	295	302
KIPPERMOEN	423	411	417	408	387	364
SUM	1422	1415	1371	1345	1304	1301

Det er i samarbeid med Agenda Kaupang utarbeidet en egen budsjettmodell for grunnskolene. Denne baserer seg på den nasjonale lærernormen som staten har vedtatt. I modellen lå det inne at skolens totale driftsbudsjett, for uten om lønnsmidler, skulle være 6500,- kroner/elev. Dette beløpet er nå redusert til 6000,-

Vi ser en økning i antall lærerårsverk som ikke har godkjent utdanning og dette er bekymringsfullt. I 2021 utgjorde dette 1,2 årsverk, mens vi nå er oppe i 8,9 årsverk.

Skolene har over år jobbet med å redusere andel elever med spesialundervisning (nå individuelt tilrettelagt opplæring) og styrke tilpasset opplæring for alle. Dette arbeidet har skolene og PPT jobbet godt med og utviklingen viser at vi har snudd trenden med økende spesialundervisning. Hovedårsaken til dette er at skolene har beholdt ressursen slik at de kan tilrettelegge for flere innenfor fellesskapets rammer og drive god tilpasset opplæring. I en framtid hvor det skal kuttes i lærerårsverk står vi i fare for at tallene stiger.

Tabell 6.3c Ind.tilrettelagt opplæring

Årstall	2018	2020	2022	2023	2024
Vefsn	11,4	8,7	8,5	6,8	6,5
Nordland	9,9	9,5	9,7	10,0	
Landet	7,9	7,8	7,8	8,0	

(Tall for Nordland og landet er ikke presentert pr dato for 2024.)

Det er en økende bekymring rundt antallet barn og unge som har skolefravær. Det er et svært krevende arbeid å jobbe med denne problemstillingen og det er helt nødvendig med tverrfaglig kompetanse. Vi har etter søknad mottatt midler fra

tillitsreformen som benyttes for å iverksette tiltak.

Barnehager

Kommunen er eier av, og drifter 6 kommunale barnehager. I tillegg har kommunen ansvar som barnehagemyndighet for alle barnehager i kommunen. Det er totalt 11 ikke-kommunale barnehager i kommunen som skal ha kommunalt driftstilskudd.

Kommunen har ansvar for at alle barn med sakkyndig uttalelse får spesialpedagogisk hjelp, samt at retten til individuell tilrettelegging blir ivaretatt. Vi ser en økning i antall barn som har store behov for tilrettelegging, noe som ikke skiller seg ut fra landet forøvrig. Barnehagerammen har ikke rom for å dekke eventuelle ytterligere økning i løpet av budsjett året.

Kommunen har fortsatt et barnehagetilbud til flyktninger i Andås barnehage med pr tiden 15 barn. Driftskostnaden med dette er beregnet til omlag 2,5 Mill og dekkes over flyktningetilskuddet.

Staten har redusert makspris til kr.2000,- Dette gir i 2025 et inntektstap for kommunale barnehager på kr. 2 880 000,- Videre er tapt inntekt med bakgrunn i søskenmoderasjon og redusert foreldrebetaling beregnet til kr. 500 000,-

I Vefsn kommune er det stor overkapasitet på arealsiden for barnehageområdet. Dette betyr at det er ledige plasse i hht arealnrm. Det er derimot ikke mulig for kommunen å ta i mot barn selv om det er

nok areal, da vi har tatt i bruk full kapasitet innenfor bemanning og lønnsrammer. Dette betyr at personer som kommer flyttende til Vefsn i barnehageåret ikke kan tilbys plass før neste hovedopptak. Det er likevel viktig å si at kommunen ivaretar retten til barnehage i hht gjeldende lov og regelverk. Det er også krevende med rekruttering på barnehageområdet. Vi har pr idag 3 dispensasjoner på utdanningskrav og 6 dispensasjoner på pedagognorm.

Tabell 6.3d Søknader ved hovedopptak

Årstall	2021	2022	2023	2024
Antall søknader	108	98	101	151

I 2024 var det et år med økning i søknader, men det var bare 125 søkere som hadde rett på plass etter loven.

Nytt barnehageår hadde oppstart i august og fordelingen av barn ser slik ut:

Tabell 6.3e Fordeling private og kommunale barnehager pr 01.01.25.

	Antall barn	Andel barn
Kommunal bhg	269	42
Ikke-kommunal bhg	371	58
Sum	640	100 %

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT)

PPT eies og driftes av kommunen, men vi har et vertskommunesamarbeid med Grane og Hattfjelldal kommuner. PPT har ansvar for å bistå skoler og barnehager i sakkyndighetsarbeid og i systemrettet arbeid. PPT har stor tilmelding av saker og det er noe ventetid på utredning.

Voksenopplæring

Driftsenheten gir grunnskoleopplæring til voksne og spesialundervisning til voksne med sakkyndig vurdering. I tillegg gis det opplæring i norsk og samfunnsfag til flyktninger og arbeidsinnvandrere.

Det antas at mottak av flyktninger fra Ukraina vil holde seg på nivå med i dag og det legges ikke opp til økt drift. Skolen har tatt høyde for å opprette ny klasse hver tredje måned for å imøtekomme behovet, noe vi regner med vil være stabilt framover.

Det har over tid vært et presserende behov for flere toaletter til elever og ansatte. Ansattes situasjon med tanke på garderobe og toalett er ikke tilfredsstillende i dag og arbeidsrom for lærere er fullt. Når antallet ansatte øker vil dette forverres. Ombygging av areal til garderobe, toalett og arbeidsrom for ansatte er planlagt, men ikke igangsatt. Antatt kostnad for dette er kr.1,3 Mill og vil bli dekket av avsatte flyktningemidler.

Kultursenteret

Driftsenheten ivaretar en bredde i kulturtilbudet i kommunen, hvorav flere er lovpålagte oppgaver.

Kulturskolen er et lovpålagt tilbud som gir tilbud til barn, unge og voksne. Det gis tilbud innenfor 5 disipliner, hvor de fleste elevene er tilknyttet musikkundervisning.

Tabell 6.3f Antallet elever i kulturskolen.

	Antall
Elever under grunnskolealder	6
Elever i grunnskolealder	173
Elever over grunnskolealder	67
Antall elever totalt	246
Antall elevplasser	289

(Antall elevplasser er noe høyere enn antall elever fordi en del av elevene deltar i flere tilbud.)

Vefsn- Ensemblet er kommunens profesjonelle ensemble som er tilknyttet kulturskolen på den måte at de ansatte har deler av stillingen som utøvende kunstner, og deler av stillingen som lærer i kulturskolen. Ensemblet delfinansieres av Nordland fylkeskommune.

Biblioteket er et lovpålagt tilbud til befolkningen i kommunen og har til formål å bidra til demokrati og ytringsfrihet i samfunnet.

Kulturhuset tilbyr ulike forestillinger, både med profesjonelle aktører og lokale amatøroppsetninger.

Mosjøen kino består av to filmsaler i kulturhuset og viser film 6 dager i uka.

Rammens bevilgninger for 2024 er fordelt av kommunedirektøren til driftsenhetene slik:

Tabell 6.3g Fordelt budjettrammer 2025.

Driftsenhet	Budsjett 2025
Olderskog skole	36 290
Granmoen skole	22 876
Mosjøen skole	36 423
Kulstad skole	31 550
Kippermoen ungdomsskole	54 321
Fellesutgifter skole	27 402
Vefsn voksenopplæring	6 574
PPT Vefsn regionen	10 803
Kommunale barnehager	58 035
Private barnehager	89 073
Kultursenteret	15 828
Sum	389 175

Årsverk.

Tabell 6.3h Utviklig i antall ansatte.

Faste stillinger	2024	2025	Endring
Antall faste årsverk	363,7	361,9	-1,8

6.4 Omsorg, helse, NAV og barnevern

Tabell 6.4a Endringer i ramme 30 Omsorg, helse, nav og barnevern

Omsorg, helse, nav og barnevern	30					
Tekst	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Økpl 2025	Øpl 2026	Økpl 2027	Økpl 2028
Inntekt	-174 615	-148 443				
Utgift	706 419	700 826				
Netto driftsramme	531 804	552 383	576 556	568 790	572 302	572 302
Fra statsbudsjettet:						
Lønns- og prisvekst			22 637	22 637	22 637	22 637
Fra statsbudsjettet			757	757	757	757
Vedtatte endringer fra økpl 24-27:						
Nye sykehjemsplasser			0	0	27 279	27 279
Reduskjon 16 plasser			0	0	-16 000	-16 000
GS56 Samlokalisering hjemmetjenester			-540	-540	-540	-540
GS54 Stillingskutt parkstuo			-2 699	-2 699	-2 699	-2 699
Stillingskutt Fredlundskogen			-756	-756	-756	-756
Besparelser nattevakter Miljøterapien			-4 204	-4 204	-4 204	-4 204
Utfasing deltidshjemler fysioterapi			-534	-534	-534	-534
Forslag til endringer:						
(009) Rammereduksjoner 2024-2027			-7 767	-15 533	-23 300	-23 300
(004) Gratis trygghetsalarmer			1 038	1 038	1 038	1 038
Andre vedtak eller endringer:						
Kjøp av bil, ref kst 68/23			-63	-63	-63	-63
Kjøp av biler 2024			-154	-154	-154	-154
Frisklivssentralen			-992	-992	-992	-992
Kst 59/24 fordeling integreringstilskudd			17 450	17 450	17 450	17 450
Sum rammeendringer		0	24 173	16 407	19 919	19 919

Interne enheter

Enhet for hjemmetjenester

Utfører døgnbaserte helse- og omsorgstjenester både i døgnbemannede omsorgsboliger/leiligheter og til

hjemmeboende. I tillegg til hjemmesykepleie, praktisk bistand og hjemmehjelp har hjemmetjenesten ansvar for dagplasser og brukerstyrt personlig assistent. Enheten har

bemanningsutfordringer mht sykepleierdekning, noe det jobbes fortløpende med å finne løsninger på. Det testes velferdsteknologiske løsninger der det er mulig, og jobbes med å implementere nye måter å organisere personell og arbeidsoppgaver.

Det er økende etterspørsel etter tjenester og tjenestene til praktisk bistand er tilpasset budsjett, noe som medfører sjeldnere renhold hos brukere i kommunen.

Enhet for sykehjem

Består av Vefsn sykehjem, Fredlundskogen og Parkstuo, med til sammen 126 institusjonsplasser for ulike målgrupper. 48 plasser er innrettet for demente. De øvrige plassene er ordinære sykehjemsplasser, korttids- og avlastningsplasser, døgnrehabilitering og senger til øyeblikkelig hjelp. Ved Fredlundskogen driftes også dagplasser for demente. I tillegg har Enhet for sykehjem ansvar for drift av Vefsn storkjøkken.

Sykehjemstjenesten har siste år fått justert sin ramme og de økonomiske utfordringene er forbedret. Enheten har rekrutteringsutfordringer, og har stadig stigende utgifter til bruk av vikarbyrå. Det er særlig tilgangen på sykepleiere som er utfordrende.

Behovet for sykehjemsplasser er stadig økende og tidvis har vi flere som står på venteliste for å få plass.

Miljøterapitjenesten

Utfører praktisk bistand og hjemmesykepleie til brukere som bor i bemannede omsorgsleiligheter. I tillegg har tjenesten et ambulerende team som driver oppfølging av personer som bor i egen bolig. Miljøterapitjenesten driver også et dagtilbud til mennesker med redusert funksjonsevne, institusjonsavlastning for barn, har ansvar for privatavlastning for barn og opphold i private institusjoner. MTT har budsjettmessige utfordringer på grunn av høye kostnader til private institusjonsplasser. I tillegg er en del av boligmassen lite hensiktsmessig for å kunne drive rasjonelt.

Det jobbes nå med å bygge 8 nye leiligheter i Dr. Ravns vei.

Fellesutgifter omsorg

Består av fellestjenester for driftsområdene som Tjenestekontoret, Kvalitetsavdelinga og Vefsn storkjøkken. Her er i tillegg samlet budsjett for tjenester som er felles for omsorg. Dette er støttekontakt, omsorgslønn og privat avlastning samt lengere prosjekter, brukerstøtte for CosDoc mv. Oppfølging av drift og forvaltning av tjenestene er plassert til enhetene, og noe tilskuddsbasert virksomhet følges opp av økonomiavdelinga. SLT koordinator er også plassert under fellesutgifter da mye av virksomheten er basert på prosjektmidler.

Tjenestekontoret mottar og saksbehandler søknader om brukerrettede tjenester i helse og omsorg, unntatt til lege,

fysioterapi og ergoterapi.
Kvalitetsavdelingen er et fagteam bestående av ernæringsfysiolog, farmasøyt, kreftkoordinator, demenskoordinator og e-helseteam.

Barne og ungdomstjenesten

Omfatter barneverntjenesten, miljøterapeuter i skolen og Topic ungdomsklubb. Barneverntjenesten har fra 01.07.2022 hatt et vertskommunesamarbeid med Grane kommune.

Vefsn er i tillegg vertskommune for interkommunalt samarbeid om barnevernsvakt som er operativt hele døgnet utenom ordinær arbeidstid.

Barnevernet i Vefsn er også en del av "Fosterhjem Helgeland" som jobber for å skaffe flere fosterhjem til barn på Helgeland. Pga. økonomiske utfordringer går Vefsn kommune ut av dette samarbeidet fra 2027. Barneverntjenesten har de siste årene hatt et mindreforbuk fordi de har unngått plasseringer i statlige institusjoner.

En del av omstillingsbehøver i helse-omsorgsektoren dekkes inn med et nedtrekk på 5 mill fra barnevern.

Miljøterapeutene arbeider forebyggende på skolen og er en ressurs for elever, lærere og foreldre. Miljøterapeutene har medansvar for et godt psykososialt miljø for elevene på skolen og utfører ulike tiltak for enkeltelever og skolen som helhet. Målet for miljøterapeutenes arbeid er bedre relasjoner, styrke sosial kompetanse, hindre negativ utvikling, påvirke moralsk utvikling, styrke selvbilde.

I 2024 ble et årsverk miljøterapeut tatt i innsparingstiltak. Dette har medført at Granmoen skole pr. i dag ikke har miljøterapeut fast tilstede.

Topic ungdomsklubb driftes også av miljøterapeutene.

NAV kommune

Omfatter NAV Vefsna (vertskommunesamarbeid med Grane), Sosialtjenesten og Flyktningetjenesten.

Nav Vefsna sine kjerneoppgaver er å fremme arbeid og aktivitet gjennom god oppfølging, bruk av relevante arbeidsrettede tiltak og sikre økonomisk trygghet.

Det er et mål å redusere behovet for økonomisk sosialhjelp og gjennom råd og veiledning gjøre flest mulig selvhjulpne. Høye strømpriser, høy prisvekst og økte renteutgifter har gitt utfordringer for enkeltmennesker.

For 2025 er prognosen at dette vil vedvare utover året ettersom prisnivået på varer og tjenester fortsatt er høyt. Det forventes også et fortsatt høyt rentenivå.

Selv om Nordland har lav arbeidsledighet, er situasjonen for mange familier at den ordinære lønna ikke strekker til. Dersom trenden i 2024 fortsetter i 2025, kan Nav få en budsjettmessig utfordring på sosialhjelp-posten. Tidlig innsats med økonomisk rådgivning kan bidra til redusert behov for sosialhjelp.

Bosettingen av flyktninger er fortsatt høy i og med mottak av flyktninger fra Ukraina. I 2024 var det vedtatt bosatt 100 flyktninger i Vefsn og dette er så godt som innfridd. På det nåværende tidspunkt har

vi ikke fått nye anmodninger om bosetting for 2025.

Flyktningtjenesten samarbeider med Vefsn voksenopplæring og de øvrige enhetene som jobber med bosetting for mest mulig smidige løsninger. Nav har øremerket ressurs i flyktningtjenesten til å arbeide med arbeidsrettet oppfølging og økt kontakt med arbeidsgivere. Det forventes at overgangen til arbeid øker, noe som vil bidra til mindre utgifter på sosialhjelp. Økt bosetting av flyktninger utløser økt integreringstilskudd slik at økt ressursbruk blir i sin helhet finansiert av dette”.

Helsetjenesten

Helsetjenesten omfatter helsestasjon, legetjenester, rehabilitering og psykiatriske tjenester. Dette er en svært sammensatt tjeneste som også har ansvar for smittevern, vaksinerings og fengselshelsetjeneste. I tillegg er Helgeland Krisesenter organisert under Helsetjenesten. Dette er et vertskommunesamarbeid mellom 8 kommuner på Helgeland.

Rehabiliteringstjenesten yter tjenester innenfor ergo – og fysioterapi og har i tillegg ansvar for Frisklivssentralen, Hjelpemiddellageret og Byparken seniorsenter. Rehabiliteringstjenesten satser på forebyggende arbeid i form av tilpasset balanse- og styrketrening for de eldre aldersgruppene. Ved seniorsenteret er det tilgjengelig helsesykepleier som kan gi råd og veiledning til brukerne. Seniorsenteret er et populært tiltak som er svært godt besøkt. Seniorsentret huser frivillige organisasjoner som også bidrar med sosiale tiltak og bistand ved aktiviteter.

Helsestasjon og skolehelsetjenesten driver med mye forebyggende virksomhet i tillegg til å ha hovedansvar for vaksinasjon. Økt arbeidsmengde med helseundersøkelse av flyktninger finansieres via flyktningetilskudd.

Avdeling for psykiatriske tjenester har sin virksomhet rettet mot alle aldersgrupper. Lavterskel tilbud for barn og unge lettere psykiske plager og begynnende rusproblemer er under oppbygging jfr. Nasjonal satsing. Avdeling for Psykiatriske tjenester har kriseteam, kommunepsykolog, fengselshelsetjeneste og egen rustjeneste med uteteam som følger opp denne målgruppen.

Legetjenesten består av Vefsn legesenter, legevakt og sykehjemslege. Til sammen har Vefsn kommune 15 fastlegehjemler hvor fire er ansatt i Vefsn kommune og de øvrige driver privat praksis med driftstilskudd. Legetjenesten har over lang tid hatt store utfordringer med å få rekruttert fastleger ved ledighet. I tillegg står stillingen som kommuneoverlege fortsatt ledig. Mangel på fastleger er fortsatt en nasjonal utfordring som lokalt medfører store utgifter til kjøp av legevikar fra vikarbyrå. Helsetjenesten har derfor fått tilført midler for å kompensere for deler av dette utgiftsnivået. Fra 2024 vil ny tilskuddsordning for ALIS-leger kompensere mer av utgiftene når fastleger gjennomfører spialisering i allmenmedisin.

Satsing på forebyggende arbeid er et stikkord og rehabiliteringstjenesten er inne i flere prosjekter bl. Vurderingsteam - Innstasteam indre Helgeland og

forebygging av funksjonssvikt for eldre personer.

Rammens bevilgninger for 2024 er fordelt av komunedirektøren til driftsenhetene slik:

Tabell 6.4b Fordelt budjettrammer 2025.

Driftsenhet	Budsjett 2025
Enhet for hjemmetjenester	108 254
Enhet for sykehjemstjenester	139 837
Miljøterapienheten	139 321
Fellesutgifter omsorg	-11 751
Barnevern og ungdomstjeneste	44 908
Sosialtjeneste NAV Kommune	71 088
Helsetjenesten	84 900
Sum	576 557

Årsverk.

Tabell 6.4c Utviklig i antall ansatte.

Faste stillinger	2024	2025	Endring
Antall faste årsverk	580,0	568,6	-11,4

Nedgangen i antall årsverk innenfor helse, omsorg og velferd er et resultat av innsparingstiltak som ble iverksatt fra 2024 og flytting av 2 årsverk tilknyttet frislivssentralen til ramme 40.

Ressurskrevende helse- og omsorgstjenester

I forbindelse med framlegging av årets statsbudsjett Prop. 1 S (2024 – 2025) ble det informert om nytt inntektssystem, herunder omlegging av ordningen med refusjon for særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester. For 2024 vil den ordinære beregningsmåten teknisk sett være uendret for kommunenes del. Men beregning av kommunenes egenandel på

20 % vil bli lagt om slik at den i større grad tar hensyn til den enkelte kommunes økonomi ved å yte ressurskrevende tjenester. Den nye toppfinansieringsmodellen vil først beregne en egenandel utover innslagspunktet med et likt beløp per innbygger. Denne egenandelen er beregnet til 358 kroner per innbygger for 2025. Det er folketall per 1.7.2024 som inngår i beregningen. Egenandelen vil være en variabel og bli endelig beregnet etter at de samlede kravene er sendt inn fra kommunene til Helsedirektoratet våren 2025. Deretter vil det bli beregnet en egenandel på 10 pst. av kommunen sine samlede utgifter over innslagspunktet etter at egenandelen per innbygger er trukket fra. Denne egenandelen vil bli fast.

Summen av de to egenandelene utgjør det samme som egenandelen i dagens modell (20 pst.), slik at samlet egenandel på landsbasis blir om lag uendret sammenlignet med i dag.

Kompensasjonsgraden for den enkelte kommune vil kunne variere, fra null til rundt 90 pst.

Det råder derfor en del usikkerhet i forhold til hvordan dette vil slå ut for Vefsn kommune, da dette ikke er klart før etter at det er foretatt beregning etter ny modell våren 2025.

Framtidens helse- og omsorgstjenester

I kommunestyret 21.06.23 sak 60/23
Framtidens helse- og omsorgstjenester ble

det framlagt 8 planer til behandling. Planene kommer i tillegg til utredningen som ble behandlet av kommunestyret 26.04.23, sak 40/23 *Utredning av helse- og omsorgstjenester i Vefsn kommune*. Planene med tiltak skal bidra til å løse noen av de utfordringene vi har i helse og omsorg. En rød tråd er forebygging for å kunne redusere behovet for de tyngste tiltakene som er sykehjemsplasser og heldøgns omsorgsboliger. Helse og omsorg har utarbeidet struktur for oppfølging av planene, og prioriterer etablering av innsatsteam og satsning på velferdsteknologi først. Dette med bakgrunn i at det vil kunne ha en effekt på kort sikt.

Bygging av 24 sykehjemsplasser og 25 nye dagplasser for demente er under planlegging, bygging av 24 nye omsorgsboliger, sammenbygning av Skjervengan bo- og servicesenter og 8 boliger i Miljøterapitjenesten er satsninger som er under arbeid.

Etterhvert som disse prosjektene blir realisert vil planer for ytterligere utvidelse av flere sykehjemsplasser komme. Det ligger inne driftsmidler til 8 nye plasser når utbyggingen på Fredlundskogen er ferdig.

Innsparingskravet.

Innsparingskravet for 2025 og fremover vil bl.a. bli løst gjennom å:

- Definere muligheter innenfor velferdsteknologiske løsninger som kan bidra til at antall ansatte ikke må økes proporsjonalt med behovet for pleie og omsorgstjenester, basert på framtidig demografiske utvikling.

- Vurdere organisering innen eget tjenesteområde for å se på muligheter for å optimalisere drift og tjenester til kommunens innbyggere. Fokus på oppgaveoverføringer mellom profesjonene.
- Hjemmetjenesten jobber konkret med å implementere tiltak basert på Tørn. Tørn er en nasjonal satsing og det må ses på mulighet til å gjennomføre Tørn prosjekt i flere deler av omsorgstjenesten.
- Samlokalisering av hjemmetjenesten «på hjul» er også et kjent tiltak som vil både optimalisere drift og senke kostnader til vikarbyrå ved større sambruk av fagfolk. Men vil samtidig gi en økning av husleie.
- Satsing på forbyggende tiltak for å bidra til bedre helse hos eldre, slik at de kan bo lenger hjemme.
- Rekrutteringstiltak for å få ansatt fastleger i ledige fastlegehemler. Vil redusere utgifter til vikarbyrå.
- Fortløpende oppfølging av den økonomiske utviklingen og fokus på god økonomistyring og mest mulig rasjonell drift på alle nivå i sektoren, er svært viktig framover.
- Det kan bli aktuelt med nedleggelse av flere stillinger og opphør av tjenester for å få budsjettet i balanse.

6.5 Samferdsel, idrett, bygg og plan

Tabell 6.5a Endringer i ramme 40 Samferdsel, idrett, bygg og plan

Samferdsel, idrett, bygg og plan		40				
Tekst	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Økpl 2025	Øpl 2026	Økpl 2027	Økpl 2028
Inntekt	-38 441	-21 808				
Utgift	160 479	139 061				
Netto driftsramme	122 038	117 253	127 453	123 261	124 282	124 282
Fra statsbudsjettet:						
Lønns- og prisvekst			4 804	4 804	4 804	4 804
Fra statsbudsjettet						
Vedtatte endringer fra økpl 24-27:						
Byggdrift nye sykehjemsplasser			0	0	2 708	2 708
Forslag til endringer:						
(011) Rammereduksjoner 2024-2027			-1 471	-3 158	-4 844	-4 844
(001) Drift av torget			2 900	2 900	2 900	2 900
(014) Reduskjn tilskudd private veger			-215	-215	-215	-215
Andre vedtak eller endringer:						
Tilleggs bevilgning 2025			2 506	0	0	0
Kst 59/24 fordeling integreringstilskudd			600	600	600	600
Tertial 1 frisklivssentralen			992	992	992	992
Bundne fond			85	85	85	85
Sum rammeendringer		0	10 200	6 008	7 029	7 029

Budsjettrammen for 2025.

Budsjettet for 2025 har vært særlig utfordrende tilknyttet inntektsanslaget for Folkehelse og Plan og utvikling. Førstnevnte enhet klarer ikke å kompensere for inntekts bortfallet som følge av nedleggelsen av treningssenteret. Inntektene innenfor Plan og utvikling er budsjettert i forhold til det som er et realistiske og er langt lavere enn de som lå til grunn fra forrige plan. Samlet sett har dette medført et rammeavvik på kr 5.022.000.

Halvparten av dette avviket foreslås tillagt rammen for 2025 og trekkes ut igjen fra og med 2026. Det innebærer at en må komme tilbake med tiltak for å balansere 2025 i første tertial 2025. Innarbeidelsen av rammetrekket fra og med 2026 vil en komme tilbake til i budsjettarbeidet for 2026-2029.

Interne enheter

Rammens bevilgninger for 2025 er fordelt av komunedirektøren til driftsenhetene slik:

Tabell 6.5b Fordelte budjettrammer 2025.

Driftsenhet	Budsjett 2024
Plan og utvikling	11 607
Bygg og eiendom	58 362
Folkehelse	6 876
Fellesutgifter samfunnsutvikling	2 298
Teknisk drift	36 321
Brann	11 988
Sum	127 452

Årsverk.

Tabell 6.5c Utviklig i antall ansatte.

Faste stillinger ⁸	2024	2025	Endring
Antall faste årsverk	110,8	110,8	0,0

To årsverk er flyttet fra ramme 30 og gjelder Frisklivssentralen. Det er reelt tatt ut to stillinger innen enheten. I hovedsak innenfor Bygg og eiendom og noen mindre justeringer innenfor andre enheter.

Virksomheten.

Enheten Plan og utvikling har ansvaret for plan- og byggesaker, oppmåling og landbruk. Budsjettet inneholder anslag på gebyrinntekter som vil variere med aktivitetene i samfundet og har i seg en risiko for inntektssvikt. I tillegg til gebyrbelagte tjenester utarbeider denne avdelingen de fleste av de sentrale kommuneplaner (ref kap 3.2) og kommunens reguleringsplaner. Endringsarbeidet med kommuneplanens arealdel (KPA) etter tilbakemeldingene i første høringsrunde vil kreve både personell, men også økonomiske ressurser der vi må kjøpe tjenester. Enheten har pr

nå ingen ledig kapasitet og eventuelle nye oppgaver enheten blir pålagt vil forskyve og for sine allerede bestilte og planlagte oppgaver.

Bygg og eiendom har ansvar for vedlikehold, renhold og drift av kommunens formålsbygg, enten de er eid eller leid. Boligmassen er ikke en del av denne bevilgningsrammen, se kapittel 6.6. Den største utfordringen her er vedlikeholdsetterslepet på bygningsmassen. Flere større tiltak er inne i forslaget til investeringsplan, men det er flere større vedlikeholdsoppgaver som det ikke er mulig å gjennomføre uten større engangsbevilgninger. Det er knyttet usikkerhet til driftbehovet for de nye store investeringene, både idrettsanlegget og Fredlundskogen. Kuttforslagene senker frekvensen på renhold og vedlikehold, dette må aksepteres av kommunens andre enheter og kommunens innbyggere.

Folkehelse står for driften av kommunens svømmeanlegg, idrettshaller og samarbeider med teknisk drift om prosjekt på utendørsanlegg. Det er vedtatt at det skal bygges en nytt stort idrettsanlegg på Kippermoen. Dette er et samarbeidsprosjekt med kommunen, fylkeskommunen, idrettslag/frivilligheten, næringslivet og private givere. Et nytt idrettsanlegg vil gi et betydelig løft i tilbudet til både skoler og idrettslag. I byggeperioden vil kommunen være uten fotballhall, og det vil sannsynligvis gi en lavere inntekt på grunn tilgjengelighet til eksisterende anlegg.

⁸ Det ble ved en feil oppgitt for mange ansatte i 2024 i fjorårets budsjett. Oppgitt endring var imidlertid riktig.

Teknisk drift står for drift og vedlikehold av kommunes veger, gater, parkanlegg og utendørs idrettsanlegg. Veiene og gatene skal til enhver tid være åpne for almanns ferdsel, hvor sikkerheten for kjørende og gående skal være ivaretatt. Videre skal parkanleggene fremstå slik at de løfter det visuelle inntrykket av byen og gir mennesker som ferdes i disse anleggene en god opplevelse. I likhet med formålsbyggene preges også veier, gater og tilhørende infrastruktur (bruer og kulverter, mv) av vedlikeholdsettetslep som det ikke er mulig å hente inn gjennom ordinære driftsrammer. I investeringsplanen er det derfor lagt inn et forslag til en investeringsramme som kan avhjelpe oppgraderinger/ utskiftninger som oppstår mer eller mindre akutt. Eksempler på slike situasjoner kan være bruer. For å få budsjettet i balanse må kommunen nedklassifisere kommunale veger til private veger. Enkeltforslag vil bli lagt frem som egne saker til politisk behandling i tråd med prinsippvedtak om dette.

Brann står for en helt fundamental samfunnsikkerhet gjennom å ivareta kritiske hendelser som branner og ulykker. Som beskrevet i kapittel 7.2 er dagens brannstasjon i en slik forfatning at den i nær fremtid må skiftes ut med et nybygg. Dagens stasjon er for liten og inneholder ikke tilfredsstillende fasiliteter for mannskapet, blandt annet med hensyn til HMS krav. En ny stasjon er utredet, og det arbeides med å finne en egnet plassering. Flere tomter er vurdert, og det sees også

på alternativ plassering i forbindelse med mulighetstudiet for Skjervengan. Det er lagt inn oppstartsmidler i økonomiplanens siste år.

Innsparingskravet.

Innsparingskravet for 2025 og fremover vil bli løst gjennom å:

- Definere muligheter innenfor teknologiske løsninger som kan redusere antall ansatte.
- Vurdere organisering både innen eget tjenesteområde og opp mot andre avdelinger/enheter for å optimalisere drift og tjenestene til kommunens innbyggere
- Vurdere frekvenser og dermed standarden på vintervedlikehold uten at dette kommer i konflikt med sikkerheten for trafikanter.
- Vurdere balansen mellom egenregi og innleie på vedlikehold på både bygg og veg
- Vurdere frekvens og dermed standarden på renhold og vedlikehold av kommunale bygg

6.6 Pensjon, selvkost og kraft

Tabell 6.6a Endringer i ramme 80 Pensjon, selvkost og kraft

Pensjon, selvkost og kraft		80				
Tekst	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Økpl 2025	Øpl 2026	Økpl 2027	Økpl 2028
Inntekt	-125 138	-147 269				
Utgift	39 589	72 668				
Netto driftsramme	-85 549	-74 601	-88 393	-90 656	-97 557	-101 069
Nye tiltak/ endringer						
Selvkostavregning			-9 399	-13 936	-20 837	-24 349
Økt pensjonskostnad			-1 443	-1 569	-1 569	-1 569
Konsesjonskraft			-2 950	-550	-550	-550
Garantiinntekt			0	0	0	0
Statsbudsjettet 24						
Sum rammeendringer		0	-13 792	-16 055	-22 956	-26 468

Interne enheter

Rammens bevilgninger for 2024 er fordelt av kommunedirektøren til slik:

Tabell 6.6b Fordelt budsjetttrammer 2025.

Funksjoner	Budsjett 2024
Bolig drift og forvaltning	-10 588
Vann, avløp og renovasjon	-46 964
Feiing	-186
Avskrivninger og premieavvik	-30 655
Sum	-88 393

Omdisponeringer mellom disse enhetene vil ikke forekomme. Premieavvik er eksternt gitt utgifter, og de øvrige enheter ligger innenfor reglene for selvkost.

Årsverk.

Årsverkene er tilknyttet selvkostenhetene. Redusjonen av årsverk er innenfor vann, avløp og slaminnsamling..

Tabell 6.6c Utvikling i antall ansatte.

Faste stillinger	2024	2024	Endring
Antall faste årsverk	29,8	26,5	-3,3

Endringer i rammen.

I denne rammen er det ingen rammereduksjon, som i de øvrige rammene. Årsaken er at utgiftsreduksjoner innenfor selvkostenheter skal gi tilsvarende reduserte inntekter, og vil følgelig ikke gi noen netto effekt på disponeringen av kommunens frie midler. Endringen i selvkosttrammene er nærmere forklart i gebyrregulativet.

I år er det ingen vesentlig økning i pensjonskostnaden i forhold til 2024. I utgangspunktet skulle virkningen av ny AFP for personer født fra og med 1963 innarbeides, noe som ville ha gitt en betydelig vekst i kostnaden for 2025. Innarbeidelsen er utsatt til 2026 og det er samtidig kommet signaler på at staten vil

bidra til å finansere den økte kostnaden. I denne planen videreføres pensjonskostnaden på dagens nivå og en vil komme tilbake i budsjettet og økonomiplanen 2026-2029 med den endelige virkningen.

Kommunen selger konsesjonskraft for til sammen 28.773,3 mwh⁹. Solgt kraft for 2025 gir en inntekt på kr 2,9 Mill høyere

enn i 2024. For årene 2026-2028 er det lagt til grunn en salgspris på 30 øre.

⁹ Mwh er 1000 kwh

7. Investeringsplanen.

I dette kapitlet gjennomgås forslag til kommunens investeringsplan for perioden og starter med en redegjørelse for investeringsvolumet og hvordan det er

finansiert. Til slutt kommer en redegjørelse for de enkelte prosjekter.

7.1 Finansieringen av årets investeringer

Tabell 7.1a Bevilgningsoversikt investeringer.

Tekst	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Investeringer i varige driftsmidler	185 375	257 502	627 742	488 223	67 350	73 600
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	3 587	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	55 000	0
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	188 962	261 002	631 242	491 723	125 850	77 100
Kompensasjon for merverdiavgift	-17 295	-17 556	-113 528	-74 625	-2 250	-3 500
Tilskudd fra andre	-10 935	0	-147 231	-142 769	0	0
Salg av varige driftsmidler	-9 522	-87 121	-3 500	-3 500	-58 500	-3 500
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-4 328	-4 115	0	0	0	0
Bruk av lån	-139 741	-152 825	-366 983	-270 829	-65 100	-70 100
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-181 821	-261 617	-631 242	-491 723	-125 850	-77 100
Videre utlån	77 499	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000
Bruk av lån til videre utlån	-74 398	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
Avdrag på lån til videre utlån	14 070	11 000	17 000	17 000	17 000	17 000
Mottatte avdrag på videre utlån	-16 970	-11 000	-17 000	-17 000	-17 000	-17 000
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	201	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-1 356	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	63	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-885	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	615	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-3 225	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-5 403	615	0	0	0	0
Fremført til inndekning i senere år udekket beløp	-1 937	0	0	0	0	0

I tabell 7.1a fremkommer en oversikt over investeringsvolumet i første rad.

Investeringer i driftsmidler er spesifisert og kommentert nærmere i neste kapittel.

Kjøp av aksjer og andeler er innskudd av egenkapital i Kommunal

Landspensjonskasse.

I kapitlene 4.1 er gjeldsutviklingen kommentert tilknyttet målet om å klare å redusere kommunens gjeld fremover. I den sammenheng er et virkemiddel å holde investeringsnivået så lavt som mulig og et annet å øke graden av finansiering ved bruk av egne midler som kommer fra disponering av nettodriftsresultat i gjeldende år eller fra tidligere avsatte midler. I dette forslaget er låneandelen totalt i snitt 56% for de to første årene og 96% de to siste. Imidlertid er de to siste årene nesten bare selvkost investeringer. Det er ingen overføringer av årets driftsmidler eller bruk av fond.

Tilskuddene i 2025 og 2026 er til sammen byggingen av Skjervegan bo- og servicesenter, Fredlundskogen og omsorgsboliger.

Salg av varige driftsmidler er et anslag på salg av bolig- og næringstomter, som erfaringsmessig skjer hvert år. Unntaket er 2027 hvor det forutsettes salg av omsorgsboligene. Salgsinntektene fra salg av boligene er forutsatt innbetalt som avdrag samme år. I dette anslaget ligger det ikke inntekter fra salg på Baustein/ Nesbruket næringsområde.

Konsekvenser for driften.

Investeringer vil alltid ha konsekvenser for driften av kommunen ved at

kapitalkostnadene og kostnader til vedlikehold og drift øker. I tabellen nedenfor er disse konsekvensene oppsummert.

Tabell 7.1b Driftskonsekvenser

Tekst	Budsjett 2025	Økpl 2026	Øpl 2027	Økpl 2028
Renter	7 180	19 148	24 935	26 904
Avdrag	0	11 316	19 427	21 597
Økt refusjon fra selvkost	-1 204	-6 575	-13 564	-17 389
Drift nye sykehjemsplasser		29 987	29 987	29 987
Sum driftskonsekvenser	5 976	23 889	60 785	61 099

Rente og avdragskostnadene øker til dels mye, men avdempes noe gjennom at man får rente og avdrags refusjon fra selvkostområdene. Denne refusjonen finansieres av gebyrinntekter fra vann, avløp og vil isolert sett øke avgiftsnivået.

Utgiftene til avdrag øker i forhold til økonomiplanen for 2025-2028. Økningen kommer ikke bare som en følge av endringer i investeringsplanen, men også som følge av et ekstra låneopptak i 2024 på kr 85 Millioner til næringsarealer på Baustein/ Nesbruket (kommunestyrets møte i juni. Det er pr nå vanskelig å fastslå når arealene vil bli solgt og av den grunn er det ikke lagt salgsinntekter fra området i denne planen.

Utgiftene til renter får også en økning som følge av samme årsaker som økningen i avdrag, men denne avdempes noe av at rentenivået i denne planen er lavere enn i økonomiplanen for 2024-2027, ref kap 5.4.

Driften av nye sykehjemsplasser omfatter både bemanning (se ramme 30) og drift av bygningen (se ramme 40).

7.2 De enkelte investeringstiltak.

Tabell 7.2a Investerings tiltak.

Tekst	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
24 nye omsorgsboliger (16)	0	62 500	62 500	0	0
Innkjøp pc'er (001)	2 085	3 000	0	0	0
Investeringsramme avløp (008)	54 398	32 300	27 300	28 300	28 300
Investeringsramme vann (007)	45 948	27 800	87 800	27 800	27 800
Uteområde Kulstad skole (015)	0	688	0	0	0
Mosjøen skole alt 7. 2 parallell (002)	10 720	153 592	47 658	0	0
Ny brannstasjon (009)	0	0	0	0	12 500
Ny idrettshall (003)	25 000	287 813	89 336	0	0
Skjervengan bo- og servicesenter (012)	0	16 300	0	0	0
Tak Kulstad skole (004)	0	0	14 504	0	0
24 plasser på Fredlundskogen (013)	17 794	32 500	132 500	0	0
Utskifting lysarmatur (005)	5 000	5 000	5 000	5 000	0
Veg investeringer (006)	5 000	5 000	20 375	5 000	5 000
Velferdsteknologi (014)	0	1 250	1 250	1 250	0
Næringsområder	91 557	0	0	0	0
Sum investeringer i varige driftsmidler	257 502	627 742	488 223	67 350	73 600
Innskutt egenkapital i KLP	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Sum investeringer i aksjer og andeler	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500

De tiltakene som foreslås er i stor grad videreføringer av tidligere plan vedtak og kommenteres fortløpende.

Tiltakene som foreslås skal ha en forankring i kommuneplanen, selv om noen tiltak nødvendigvis må begrunnes i å ivareta den realkapitalen en har. I denne kategorien vil eksempelvis taket og uteområdet på Kulstad skole falle inn. I dette forslaget ligger det tre tiltak som begrunnes direkte i behovene for økt kapasitet tilknyttet den eldre delen av befolkningen. Dette er neppe tilstrekkelig og her vil det nødvendigvis komme med tiltak i årene som kommer, spesielt tilknyttet kapasiteten innenfor institusjonsplasser. Videre gjennomføres

det to stor investeringstiltak rettet mot barn og unge.

24 omsorgsboliger.

Kommunen har lagt ut kjøp av omsorgsboliger og disse vil bli ferdigstilt i 2026 og det forutsettes at de selges gjennom at de omdannes til et borettslag i 2027. Salgsinntektene foreslås da anvendt til å innfri lån som tas opp. Dette lånet skal være avdragsfritt i byggetiden og rentene belastes byggeprosjektet.

Investeringsbeløpet må anses som et rent anslag og det vil av den grunn komme endringer i dette prosjektet allerede i tertial rapport 1 i 2025. Det er også

forutsatt full momskompensasjon og et investeringstilskudd på kr 1,8 Mill pr leilighet.

Innkjøp av pc'er til omsorg.

Microsoft har satt endelig slutt dato for operativsystemet Windows 10 til november 2025. Det innebærer at alt av gamle pc'er må skiftes ut, ca 230 nye pc'er innen utgangen av 2025.

Investeringsramme vann og avløp.

Kommunestyret vedtok i sak 72/22 Temaplan vannforsyning og vannmiljø og investeringsrammene bygger på denne planen.

I tabellen nedenfor er totalrammen for vann og avløp nærmere detaljert.

Tabell 7.2b Detaljer investeringsramma VA

Tekst	Budsjett 2025	Økpl 2026	Øpl 2027	Økpl 2028
Fornylse av ledningsnett	52 800	20 200	52 800	52 800
Hoveledninger Bausten - Halsøy	0	32 600	0	0
Kleivåsen hovedbasseng	5 000	0	0	0
Pumpestasjoner og renseanlegg	1 000	1 000	1 000	1 000
Nytt utstyr	1 300	1 300	2 300	2 300
Overføringsledning Hagfors- Langvatn	0	60 000	0	0
Sum	60 100	115 100	56 100	56 100

Uteområde Kulstad skole.

Uteområdet på Kulstad skole er forfalt i en slik grad at alle lekeapparater må demonteres. Det er viktig for en skole å ha et tilfredsstillende uteområde og det foreslås derfor en oppgradering.

Mosjøen skole alt 7. 2 parallell.

Tiltaket bygger på kommunestyrets vedtak i sak 61/22 og er budsjettet i henhold til fremdriftsplanen i prosjektet.

Ny brannstasjon.

Dagens brannstasjon er ikke tilfredsstillende og må innen kort tid erstattes med en ny. Av den grunn foreslås det en start bevilgning i 2028, noe som gir tilstrekkelig tid til å avklare lokalisering og prosjektering.

Ny idrettshall

Prosjektet omfatter bygging av ny idrettshall og fotballhall. Fremdriftsplanen er koordinert i tid med ferdigstilling av ny videregående skole. Prosjektet er ferdig prosjektert og siste gang behandlet i kommunestrets møte i april.

Kommunens netto andel i prosjektet er et låneopptak på kr 156 Mill. Resterende er finansiert med momsrefusjon og tilskudd. En del av låneopptaket er gjennomført i 2023 og 2024, slik at det i planårene er et låneopptak på kr 120 Mill.

Skjervengan bo- og servicesenter.

Senteret ble kjøpt nøkkelferdig av utbygger i 2014 og består av to adskilte bygg i to etasjer. Bygningsmassen er organisert med fire like etasjer som består av 7 omsorgsleiligheter, ett fellesareal for beboerne med samme størrelse som ei leilighet, et personalrom på ca 25 m2 og en vestibyle. Totalt 28 leiligheter, 4 fellesareal og 4 personalgarderober. Bruken av senteret er noe annerledes enn det som var opprinnelig tenkt, ikke minst fordi beboerne er sykere enn tidligere. Senteret er derfor bemannet opp fast på dagtid (5 pers) og ettermiddagstid (3

pers), samt at ambulerende nattevakter har senteret som base.

Målet for dette prosjektet er at bygget skal bli mer hensiktsmessige for beboere og drift. Prosjektet ble sist gang behandlet i kommunestyrets juni møte.

Tak Kulstad skole

Taket på Kulstad skole er i svært dårlig forfatning og må skiftes i nær fremtid. For at bygget ikke skal få skader som vil medfører store omkostninger foreslås det at taket skiftes/ utbedres i 2026.

Utbygging 24 plasser på Fredlundslogen

Prosjektet planlegges med 24 nye plasser og en egen fløy for dagplasser. Prosjektet ble siste gang behandlet i kommunestyrets møte i juni. Prosjektet vil gi netto 8 nye plasser, da det planlegges å flytte 16 plasser ved Vefsn sykehjem til Fredlundslogen samme året de nye plassene tas i bruk.

Utskifting lysarmatur kommunale bygg

Lysrør med kvikksølv fases ut i 2023 (Eu regler) Det innebærer at de mest brukte lysrør i kommunens bygg må skiftes. Dette medfører en ganske stor utskifting av armaturer og overgang til led-rør etter hvert som lysrør blir ødelagte. I denne planen legges det av den grunn opp til en utskifting over fire år hvorav første året var 2024.

Veg investeringer.

Det er en kjent sak at det er store vedlikeholdsetterslep på det kommunale vegnettet, både tilknyttet veglegemet, bruer og andre tilknyttet infrastruktur. Av

den grunn foreslås det å legge inn en årlig investeringsramme som i noen grad kan dekke akutte behov og kommunens egenandel i tilskuddssøknader tilknyttet trafikksikkerhetstiltak.

I 2026 er bevilgningen økt og vil i sin helhet gå med til bygging av ny veg og gang- /sykkelsti fra Baustein til Halsøy. Denne vegen vil også ha avkjørsler til næringsområdet og bygges på et tidspunkt som ikke kommer i konflikt med etableringen av ny industri. Slik det ser ut nå kan 2026 være et riktig år, men her kan det komme endringer.

Velferdsteknologi.

En satsning på teknologi innenfor eldreomsorgen er nødvendig del av å løse både nåværende og fremtidige utfordringer med å få tak i arbeidskraft. De bevilgninger som foreslås skal gå til innkjøp av utstyr og programvare. Det er pr nå ingen konkrete forslag på innholdet i bevilgningene, men det vil en komme tilbake til i den løpende rapporteringen i årene.

Investeringsbehov som ikke er med.

Det er flere prosjekter som det er behov for i kommunen og her følger en oppstilling av noen større prosjekter som ikke er prioritert eller inne i budsjettet av andre årsaker, enten at det av økonomiske årsaker eller at prosjektene ikke er tilstrekkelig modne:

- **Krematorium:** Prosjektet er ikke prioritert i denne planen på grunn av den økonomiske situasjonen.

- **Nytt sykehjem:** Er ikke tatt med som konkret prosjekt, da dette ennå ikke er utredet. I denne omgang vil utvidelsen på Fredlundskogen gi netto 8 nye plasser i drift og et nytt sykehjem må vurderes og planlegges utfra en fornyet behovsvurdering hvor en også tar hensyn til effekten av nye omsorgsboliger.
- **MT-boliger Dr Ravnsveg:** Prosjektet forutsettes finansiert gjennom selvkosten for boliger og vil ikke ha reell innvirkning på kommunens økonomi. Dette sett i sammenheng med at prosjektet ikke er ferdig planlagt gjør at det ikke er med i denne planen.
- **Fergekaier i Vefsn fjorden:** I Vefsnfjorden er det 4 fergeleier som er i drift. Dette er Mosjøen og Hundåla som er eid av Nordland Fylkeskommune. Vikdal og Sørnes er eid av Vefsn kommune. Det er NFK som drifter og har kontrakt med fergeselskap. Det er i 2024 gjennomført ny konkurranse for fergedrift og fra 01.01.2026 er det Boreal Sjø AS som er kontraktspartner med NFK. Krav til utforming og teknisk tilstand på fergeleier er fastsatt i Statens vegvesens håndbøker N400 (bruprosjektering) og V431 (fergekaiprojektering). Disse er

revidert 01.01.2024 og har en del skjerpede krav til utforming.

Det har vært avholdt møte mellom VK og NFK 30.01.2024 i forbindelse med ny anbudskonkurranse, og det har vært oppstartsmøte 10.10.2024 mellom VK, NFK og Boreal. I begge disse møtene har teknisk tilstand til VK's fergeleier vært tema. Det er helt klart at både NFK og Boreal forventer at kommunens fergeleier har en tilstand som er i tråd med gjeldende regelverk slik at det er trygt å benytte disse både for fartøy og reisende.

Det jobbes videre med tiltak og kostnader, og nedenstående er foreløpige vurderinger og det vil bli utarbeidet egen sak til politisk behandling våren 2025.

Reperasjon av basseng: Flisene i bassenget ved Kippermoen må repareres. Pr nå er imidlertid ikke metode valgt og det forligger følgelig ikke et kostnadsoverslag for tiltaket. Dette må imidlertid gjennomføres i 2025 og vil komme som en regulering av budsjettet iløpet av første halvår.

8. Kontrollutvalget.

Kontrollutvalgets budsjettforslag er
gjengitt nedenfor og er innarbeidet i

ramme 10 Poltikk, administrasjon og
næring.

Budsjett for kontrollarbeidet 2025

Konto	Tekst	Budsjett 2025	Budsjett 2024
10503	Diett skattepl.	1 000	
10504	Km-godtgjørelse skattepl.	1 000	
10810	Tapt arbeidsfortjeneste	166 072	153 563
10830	Møtegodtgjørelse	33 358	31 570
10990	Arbeidsgiveravgift	10 170	9 442
11010	Abonnement/tidsskrift	2 625	
11190	Bevertning	3 500	3 000
11510	Opplæring, kurs, inkl. hotell	67 500	52 000
11601	Km-godtgjørelse	1 855	
11770	Reiseutgifter/utlegg	25 000	
11772	Reiseutgifter tjenestereiser		44 136
11970	Kontingenter	10 700	10 700
	Kontrollutvalget	322 780	304 411
12704	Revisjon Midt-Norge SA	1 794 000	1 643 934
13803	Konsek Trøndelag IKS	382 000	365 000
	Totalsum	2 498 780	2 313 345

Økonomiplan for kontrollarbeidet 2025 – 2028:

Tekst	2025	2026	2027	2028
Kontrollutvalget	322 780	332 463	342 436	352 709
Kjøp av sekretariatstjenester	382 000	393 000	405 000	417 000
Kjøp av revisjonstjenester	1 794 000	1 857 000	1 922 000	1 979 660
Sum	2 498 780	2 582 463	2 669 436	2 749 369

(kilde: kontrollutvalgets møte 13. Sept 2024, sak 30/24)

9. Hovedoversikter

Hovedoversikter ihht til kommuneloven forskrift gjentas fortløpende her.

Tabell 9a: Bevilgningsoversikt drift forskriftens § 5-4 første ledd

Tekst	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Rammetilskudd	-526 514	-554 697	-569 225	-567 853	-571 056	-576 518
Inntekts- og formuesskatt	-421 217	-462 449	-508 418	-517 842	-517 583	-516 956
Eiendomsskatt	-45 137	-55 083	-53 900	-53 900	-53 900	-53 900
Andre generelle driftsinntekter	-92 546	-62 055	-80 137	-79 548	-79 415	-79 237
SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	-1 085 414	-1 134 284	-1 211 680	-1 219 143	-1 221 954	-1 226 611
Sum bevilgninger drift, netto	1 005 766	1 050 205	1 094 144	1 065 713	1 057 302	1 052 900
Avskrivninger	78 903	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	1 084 670	1 130 205	1 174 144	1 145 713	1 137 302	1 132 900
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-659	-4 078	-37 535	-73 429	-84 652	-93 711
Renteinntekter	-20 441	-14 748	-18 900	-17 559	-17 836	-17 985
Utbytter	-6 466	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	63 339	72 270	83 569	85 229	90 056	90 336
Avdrag på lån	57 388	60 442	69 547	80 863	88 974	91 144
NETTO FINANSUTGIFTER	93 820	105 964	122 217	136 534	149 194	151 495
Motpost avskrivninger	-78 903	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	14 258	21 886	4 682	-16 896	-15 457	-22 216
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	1 356	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	14 605	0	1 193	1 193	1 193	1 193
Bruk av bundne driftsfond	-12 400	-6 688	-1 773	-1 773	-1 773	-1 773
Avsetninger til disposisjonsfond	24 847	7 000	0	17 476	16 038	22 796
Bruk av disposisjonsfond	-42 666	-22 198	-4 101	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-14 258	-21 886	-4 682	16 896	15 457	22 216
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

Tabell 9b Bevilgningsoversikt drift forskriftens § 5-4 annet ledd.

Nr	Bevilgningsramme	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
10	Politikk, administrasjon og næring	83 892	86 234	89 353	88 063	87 620	86 730
20	Oppvekst og kultur	353 580	368 935	389 174	376 255	370 653	370 653
30	Omsorg, helse, nav og barnevern	531 804	551 391	576 557	568 790	572 303	572 303
40	Samferdsel, idrett, bygg og plan	122 038	118 246	127 453	123 261	124 282	124 282
80	Pensjon, selvkost og kraft	-85 549	-74 600	-88 392	-90 656	-97 556	-101 068
Sum nettorammer		1 005 765	1 050 206	1 094 145	1 065 713	1 057 302	1 052 900

Bruk/ avsetning til fond i rammene.

Nr	Bevilgningsramme	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
10	Politikk, administrasjon og næring	3 474					
20	Oppvekst og kultur	675	-490	-490	-490	-490	-490
30	Omsorg, helse, nav og barnevern	-474					
40	Samferdsel, idrett, bygg og plan	797		-85	-85	-85	-85
80	Pensjon, selvkost og kraft			1 193	1 193	1 193	1 193
80	Pensjon, selvkost og kraft	-4 417	-6 198	-1 198	-1 198	-1 198	-1 198
Sum nettorammer		55	-6 688	-580	-580	-580	-580

Rammer etter bruk/ avsetning til fond.

Nr	Bevilgningsramme	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
10	Politikk, administrasjon og næring	87 366	86 234	89 353	88 063	87 620	86 730
20	Oppvekst og kultur	354 255	368 445	388 684	375 765	370 163	370 163
30	Omsorg, helse, nav og barnevern	531 330	551 391	576 557	568 790	572 303	572 303
40	Samferdsel, idrett, bygg og plan	122 835	118 246	127 368	123 176	124 197	124 197
80	Pensjon, selvkost og kraft	-85 549	-74 600	-87 199	-89 463	-96 363	-99 875
Sum nettorammer		1 010 237	1 049 716	1 094 763	1 066 331	1 057 920	1 053 518

Tabell 9c Bevilgningsoversikt investeringer forskriftens § 5-5 første ledd.

Tekst	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Investeringer i varige driftsmidler	185 375	257 502	565 242	425 723	67 350	73 600
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	3 587	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	188 962	261 002	568 742	429 223	70 850	77 100
Kompensasjon for merverdiavgift	-17 295	-17 556	-101 028	-62 125	-2 250	-3 500
Tilskudd fra andre	-10 935	0	-124 731	-120 269	0	0
Salg av varige driftsmidler	-9 522	-87 121	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-4 328	-4 115	0	0	0	0
Bruk av lån	-139 741	-152 825	-339 483	-243 329	-65 100	-70 100
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-181 821	-261 617	-568 742	-429 223	-70 850	-77 100
Videreutlån	77 499	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000
Bruk av lån til videreutlån	-74 398	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
Avdrag på lån til videreutlån	14 070	11 000	17 000	17 000	17 000	17 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-16 970	-11 000	-17 000	-17 000	-17 000	-17 000
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	201	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-1 356	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	63	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-885	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	615	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-3 225	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-5 403	615	0	0	0	0
Fremført til inndekning i senere år udekket beløp	-1 937	0	0	0	0	0

Tabell 9d Bevilgningsoversikt investeringer forskriftens § 5-5 annet ledd.

Tekst	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Innkjøp pc-er (001)	2 085	3 000	0	0	0
Investeringsramme avløp (008)	54 398	32 300	27 300	28 300	28 300
Investeringsrammer vann (007)	45 948	27 800	87 800	27 800	27 800
Lekeplass Kulstad skole (015)		688	0	0	0
Mosjøen skole alt 7. 2 parallell (002)	10 720	153 592	47 658	0	0
Ny brannstasjon (009)		0	0	0	12 500
Ny idrettshall (003)	25 000	287 813	89 336	0	0
Skjervengan bo- og servicesent. sammen bygging (012)	0	16 300	0	0	0
Tak Kulstad skole (004)	0	0	14 504	0	0
Utbygging 24 plasser på Fredlundskogen 2024 (013)	17 794	32 500	132 500	0	0
Utskifting lysarmatur kommunale bygg (005)	5 000	5 000	5 000	5 000	0
Veg investeringer (006)	5 000	5 000	20 375	5 000	5 000
Velferdsteknologi (014)	0	1 250	1 250	1 250	0
Næringsområder	91 557	0	0	0	0
Sum investeringer i varige driftsmidler	257 502	565 242	425 723	67 350	73 600
Innskutt egenkapital i KLP	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Sum investeringer i aksjer og andeler	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500

Tabell 9e Økonomisk oversikt drift forskriftens §5-6.

Tekst	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Rammetilskudd	-526 514	-554 697	-569 225	-567 853	-571 056	-576 518
Inntekts- og formuesskatt	-421 217	-462 449	-508 418	-517 842	-517 583	-516 956
Eiendomsskatt	-45 137	-55 083	-53 900	-53 900	-53 900	-53 900
Andre skatteinntekter	-6 037	-2 772	-2 772	-2 772	-2 772	-2 772
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-86 509	-59 283	-77 365	-76 776	-76 643	-76 465
Overføringer og tilskudd fra andre	-230 256	-193 428	-191 576	-191 576	-191 576	-191 576
Brukerbetalinger	-47 126	-46 124	-44 821	-44 821	-49 931	-49 931
Salgs- og leieinntekter	-144 144	-145 320	-171 624	-174 595	-181 584	-185 409
SUM DRIFTSINNTEKTER	-1 506 940	-1 519 156	-1 619 701	-1 630 135	-1 645 044	-1 653 526
Lønnsutgifter	809 090	816 987	845 421	845 821	871 171	871 171
Sosiale utgifter	127 893	150 632	154 176	154 144	160 099	160 099
Kjøp av varer og tjenester	391 851	368 788	396 309	370 481	342 863	342 286
Overføringer og tilskudd til andre	98 459	98 671	106 259	106 259	106 259	106 259
Avskrivninger	78 903	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000
SUM DRIFTSUTGIFTER	1 506 282	1 515 078	1 582 166	1 556 705	1 560 393	1 559 816
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-659	-4 078	-37 535	-73 429	-84 652	-93 711
Renteinntekter	-20 441	-14 748	-18 900	-17 559	-17 836	-17 985
Utbytter	-6 466	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	63 339	72 270	83 569	85 229	90 056	90 336
Avdrag på lån	57 388	60 442	69 547	80 863	88 974	91 144
NETTO FINANSUTGIFTER	93 820	105 964	122 217	136 534	149 194	151 495
Motpost avskrivninger	-78 903	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	14 258	21 886	4 682	-16 896	-15 457	-22 216
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	1 356	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	14 605	0	1 193	1 193	1 193	1 193
Bruk av bundne driftsfond	-12 400	-6 688	-1 773	-1 773	-1 773	-1 773
Avsetninger til disposisjonsfond	24 847	7 000	0	17 476	16 038	22 796
Bruk av disposisjonsfond	-42 666	-22 198	-4 101	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-14 258	-21 886	-4 682	16 896	15 457	22 216
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0
Netto driftsresultat i % av driftsintekter	-0,95 %	-1,44 %	-0,29 %	1,04 %	0,94 %	1,34 %

Tilknyttede planer.

Som beskrevet i kapittel 3.2 er budsjett- og økonomiplanen en handlingsplan, hvor kommunens langsiktige og strategiske planer skal settes ut i aktiv handling.

Nedenfor er noen av de sentrale planer, som nevnes i dette dokumentet listet opp. På kommunens nettside finnes det en til enhver tid oppdatert komplett liste.¹⁰ På samme plass vil også budsjett- og økonomiplanen med tilhørende dokumenter ligge.

Kommuneplaner:

- Planstrategien.
- Kommuneplanens samfunnsdel.

Temaplaner:

- Næringsplan.
- Næringsplan del 2 – Naturbruksplan.
- Levekårsplan.
- Boligpolitisk plan.
- Plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv
- Plan for e-helse og velferdsteknologi
- Strategiplan for økt pårørendestøtte
- Demensplan.
- Rusmiddelpolitisk handlingsplan.

- Utviklingsplan for legetjenesten
- Plan for habilitering- og rehabilitering.
- Interkommunal plan mot vold i nære relasjoner
- Temaplaner vannforsyning og vannmiljø.
- Hovedplan veg.
- Trafikksikkerhetsplan.

Det også utarbeidet handlingsplaner for tjenesteområdene som ligge på samme plass på hjemmesiden.

Tilknyttet økonomiplanen følger også:

- KOSTRA rapport
- Gebyr regulativet

Prisregulativet fremmes som selvstendig sak, men vil også sammens med kostrarapporten ligge på kommunens hjemmeside på samme plass som budsjett og økonomiplan for 2024-2027.

¹⁰ <https://www.vefsn.kommune.no/planer-budsjett-og-handlingsprogram.456242.no.html>